

WYZNACZENIE OBSZARU
ZDEGRADOWANEGO I DO
REWITALIZACJI NA TERENIE
GMINY POŚWIĘTNE-
DIAGNOZA

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Spis treści

1. Informacje ogólne.....	2
2. Zasoby przyrodnicze.....	4
3. Zabytki na terenie Gminy.....	6
4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego - metodologia.....	8
4.1. Demografia.....	9
4.2. Pomoc społeczna.....	18
4.3. Bezrobocie.....	30
Negatywne społeczne skutki bezrobocia:.....	30
4.4. Bezpieczeństwo publiczne.....	42
4.4.1.Przestępczość.....	42
4.4.2. Wykroczenia.....	45
4.5. Frekwencja wyborcza.....	47
4.6. Oświata.....	48
4.7. Biblioteka i filie.....	49
4.8. Aktywność społeczna.....	50
4.9. Życie kulturalne.....	51
5. Przedsiębiorczość.....	52
6.Strefa środowiskowa.....	55
7. Strefa funkcjonalno-przestrzenna.....	58
8. Sfera techniczna.....	64
9.Wyznaczenie obszarów zdegradowanych.....	66
10.Obszar rewitalizacji.....	77
11. Spis tabel.....	79

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

1. Informacje ogólne

Gmina Poświętne leży w południowo – zachodniej części województwa podlaskiego i graniczy od północy z gminą Łapy, od północnego – wschodu z Gminą Suraż, Od wschodu i południowego wschodu z Gminą Wyszki, od południa z Gminą Brańsk, od zachodu i południowego – zachodu z Gminą Nowe Piekuty, a od północnego – zachodu z Gminą Sokoły.

Gmina Poświętne jest gminą wiejską i swoim zasięgiem obejmuje obszar o powierzchni 114km², na którym zgodnie ze stanem na 31.12.2023 roku zamieszkiwało 3291 mieszkańców. Gmina obejmuje następujące sołectwa:

- ✓ Brzozowo – Antonie
- ✓ Brzozowo – Chabdy
- ✓ Brzozowo - Chrzczonki
- ✓ Brzozowo – Chrzczony
- ✓ Brzozowo – Korabie
- ✓ Brzozowo – Muzyły
- ✓ Brzozowo – Panki
- ✓ Brzozowo – Solniki
- ✓ Brzozowo Stare
- ✓ Chomizna
- ✓ Dzierżki
- ✓ Dzierżki – Ząbki
- ✓ Gabrysin
- ✓ Gołębie
- ✓ Grochy
- ✓ Józefin
- ✓ Kamińskie Jaski
- ✓ Kamińskie Ocioski
- ✓ Kamińskie Pliszki
- ✓ Kamińskie Wiktory
- ✓ Liza Nowa
- ✓ Liza Stara
- ✓ Łukawica

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ Marynki
- ✓ Pietkowo
- ✓ Pietkowo Drugie
- ✓ Porośl – Głuchy
- ✓ Porośl – Wojsławy
- ✓ Poświętne
- ✓ Turek
- ✓ Wilkowo Nowe
- ✓ Wilkowo Stare
- ✓ Wołkuny
- ✓ Zdrody Nowe
- ✓ Zdrody Stare

Gmina Poświętne zlokalizowana jest na terenie trzech mezoregionów, które wchodzą w skład makroregionu Niziny Północno – Podlaskiej:

- ✓ na północ od rzeki Liza – Wysoczyzna Wysoko – Mazowiecka,
- ✓ na południe od doliny rzeki Liza – Równina Bielska,
- ✓ na wschodzie – dolina Górnej Narwi

Wysoczyzna Wysokomazowiecka – zajmuje największą część gminy. Na północny zachód od Poświętnego rozciąga się obszar wzgórz i pagórków kemowych, o wysokości 135 – 140 m npm. Ich wysokość względna sięga 10 m. Na zachód od miejscowości Poświętne, w okolicy Wilkowa i Brzozowa Starego znajdują się wzgórza morenowe o wysokości do 160 m nmp. Na zachód od Poświętnego, pomiędzy wsiami Chomizna i Brzozowo Solniki występuje krawędź, która oddziela niżej położony obszar pagórków od właściwej wysoczyzny. Wysokość względna krawędzi wynosi około 15 m.

Równina Bielska – na południe od linii Liza Nowa – Liza Stara i Pietkowo. Jest to obszar falistej wysoczyzny morenowej z glin zwałowych ze wzgórzami morenowymi w okolicach Łukawicy i Lizy Starej, o wysokości względnej 150 m npm. Wzgórza otoczone są falistą i płaską moreną denną położoną na wysokości 135-150 m npm. Wokół doliny rzeki Liza znajduje się sandr dolinny, na wysokości 130 m npm.

Dolina Górnej Narwi – występuje na północ od przysiółka Ostrów. Jest to obniżenie pradoliny Narwi. Teren jest zabagniony, z tarasem łąkowym, zbudowanym z torfów holocenijskich.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

2. Zasoby przyrodnicze

Zasoby przyrodnicze Gminy:

Obszary natura 2000

Ostoja w Dolinie Górnej Narwi PLH200010

Gminy (informacja wygenerowana na podstawie Państwowego Rejestru Granic 2024 r.) Suraż (gmina miejsko-wiejska), Zabłudów (gmina miejsko-wiejska), Narewka (gmina wiejska), Poświętne (gmina wiejska), Wyszki (gmina wiejska), Narew (gmina wiejska), Czyże (gmina wiejska), Łapy (gmina miejsko-wiejska), Michałowo (gmina miejsko-wiejska), Juchnowiec Kościelny (gmina wiejska), Bielsk Podlaski (gmina wiejska).

Powierzchnia 19 090,1800 ha

Charakterystyka obszaru

Obszar obejmuje dolinę Narwi na odcinku od zapory wodnej w Bondarach do Suraża, z przylegającym do niej kompleksem stawowym, zasilanym w wodę z systemu rzeczki Lizy (dopływu Narwi), usytuowanym w pobliżu Suraża. Koryto Narwi ma tu naturalny charakter, z meandrami i starorzeczami, jej dolina ma 0,3-3,0 km szerokości. Większość powierzchni doliny zajmują zbiorowiska szuwarowe, których występowanie uzależnione jest od corocznych wylewów rzeki. Dominują tu turzycowiska i szuwary mannowe, a wokół starorzeczy - trzcinowiska. Wzdłuż rzeki występują zakrzewienia i zadrzewienia wierzbowe; lasy pokrywają niewielką część doliny. Około 60% obszaru jest użytkowane rolniczo (przeważają pastwiska i łąki kośne). Usytuowany koło Suraża kompleks "Stawów Pietkowskich" sąsiaduje od zachodu i południa z rozległymi lasami mieszanymi i liściastymi, od północy i wschodu z doliną Narwi. Stawy są silnie zarośnięte roślinnością szuwarową.

Jakość i znaczenie

Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych w Polsce dolin rzecznych i stanowi, obok Bagien Biebrzańskich, jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich. Kształtowane przez regularne wylewy rzeki, są one uznawane za siedliska o największej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego. Występuje tu 13 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 12 gatunków zwierząt z Załącznika II tej Dyrektywy

Dolina Górnej Narwi PLB200007

Gminy (informacja wygenerowana na podstawie Państwowego Rejestru Granic 2024 r.) Suraż (gmina miejsko-wiejska), Zabłudów (gmina miejsko-wiejska), Narewka (gmina wiejska),

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Poświętne (gmina wiejska), Wyszki (gmina wiejska), Narew (gmina wiejska), Czyże (gmina wiejska), Łapy (gmina miejsko-wiejska), Michałowo (gmina miejsko-wiejska), Juchnowiec Kościelny (gmina wiejska), Bielsk Podlaski (gmina wiejska)

Powierzchnia : 18 384,0800 ha.

Charakterystyka obszaru

Obszar obejmuje dolinę Narwi na odcinku od zapory wodnej w Bondarach do Suraża, z przylegającym do niej kompleksem stawowym, zasilanym w wodę z systemu rzeczki Lizy (dopływu Narwi), usytuowanym w pobliżu Suraża. Koryto Narwi ma tu naturalny charakter, z meandrami i starorzeczami, jej dolina ma 0,3-3,0 km szerokości. Większość powierzchni doliny zajmują zbiorowiska szuwarowe, których występowanie uzależnione jest od corocznych wylewów rzeki. Dominują tu turzycowiska i szuwały mannowe, a wokół starorzeczy - trzcinowiska. Wzdłuż rzeki występują zakrzewienia i zadrzewienia wierzbowe; lasy pokrywają niewielką część doliny. Około 60% obszaru jest użytkowane rolniczo (przeważają pastwiska i łąki kośne). Usytuowany koło Suraża kompleks "Stawów Pietkowskich" sąsiaduje od zachodu i południa z rozległymi lasami mieszanymi i liściastymi, od północy i wschodu z doliną Narwi. Stawy są silnie zarośnięte roślinnością szuwarową.

Jakość i znaczenie

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 30. Występują co najmniej 34 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 16 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla: cyranka 10%-16% populacji krajowej (C3), krwawodziób 9-11% populacji krajowej (C3), co najmniej 7% populacji krajowej (C6) błotniaka łąkowego, 4%-5,5% populacji krajowej rycyka (C3) oraz co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: błotniak stawowy, cietrzew (PCK), derkacz, dubelt (PCK), kropiatka, rybitwa czarna, sowa błotna (PCK), świerszczak, zielonka (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje wodniczka (PCK);

Pomniki przyrody

1. Typ pomnika Jednoobiektowy Rodzaj tworu przyrody drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 157cm; obwód: 493cm; wysokość: 26m)

Tekstowy opis położenia

Rośnie na terenie parku zabytkowego

2. Typ pomnika Wieloobiektowy

Podtyp pomnika Grupa drzew

Dane tworów przyrody

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ drzewo (gatunek: Modrzew europejski - Larix decidua ; pierśnica: 115cm; obwód: 361cm; wysokość: 30m)
- ✓ drzewo (gatunek: Modrzew europejski - Larix decidua ; pierśnica: 95cm; obwód: 298cm; wysokość: 30m)
- ✓ drzewo (gatunek: Modrzew europejski - Larix decidua ; pierśnica: 60cm; obwód: 188cm; wysokość: 30m)
- ✓ drzewo (gatunek: Modrzew europejski - Larix decidua ; pierśnica: 85cm; obwód: 267cm; wysokość: 30m)

Tekstowy opis położenia

Rośnie na terenie parku zabytkowego

3. Typ pomnika Jednoobiektowy

Rodzaj tworu przyrody drzewo (gatunek: Klon pospolity (Klon zwyczajny))

Tekstowy opis położenia

Rośnie na terenie parku zabytkowego

3. Zabytki na terenie Gminy

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku opublikował listę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, na której figurują także zabytkowe miejsca i budynki znajdujące się na obszarze gminy Poświętne.

1. Plebania rzymskokatolicka z II połowy XVIII wieku w Pietkowie wpisana do rejestru zabytków Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dnia 25.08.1995 roku pod pozycją WKZ 5340/13/95, nr rej. 803
2. Park podworski z XVIII wieku w Pietkowie wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dnia 21.10.1077 roku pod pozycją WKZ 5340/26/77, nr rej. 41.
3. Cmentarz rzymskokatolicki z początku XVIII wieku w Pietkowie (grób hrabiów Starzeńskich) wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dnia 30.12.1987 roku pod pozycją WKZ 5340/22/87, nr rej. 662.
4. Wiatrak koźlak, drewniany z 1875 roku we wsi Brzozowo Chrzczony wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dnia 20.03.1979 roku pod pozycją WKZ 5340/13/79, nr rej. 437.
5. Ceglany neogotycki kościół z początków XX wieku (1906 - 1907r) w Poświętnem, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dnia

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

11.03.2009 roku pod nr: A -226. Przy kościele znajduje się również ogrodzenie z początku XX w. wpisane do rejestru zabytków pod nr. A - 226 z dnia 11.03.2009 r

Zabytki ruchome:

1. Zabytkowy ołtarz w kościele parafialnym pw. Św. Anny w Pietkowie - wpisane do rejestru zabytków ruchomych województwa podlaskiego pod numerem B-264
2. ołtarz główny z tabernakulum oraz rzeźbami aniołów (2 pary). Wpis tych obiektów do rejestru zabytków nastąpił na podstawie decyzji Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku o numerze R.5140.3.9.2012.IM-J z dnia 10 października 2012 roku
3. obraz Matki Bożej Ostrobramskiej, stanowiącej nieodłączny element ołtarza głównego na podstawie decyzji nr R.5140.3.8.2013.IM-J z dnia 10 października 2013 roku Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku

Na obszarze Gminy Poświętne zlokalizowano również 122 stanowiska archeologiczne, które są świadectwem kształtowania się na tych terenach osadnictwa pradziejowego, koncentrującego się głównie na stokach i w dolinie rzeki Lizy oraz w bezpośrednim sąsiedztwie doliny zalewowej. Największą liczbę stanowisk archeologicznych odkryto we wsiach: Pietkowo (19), Liza Stara (16), Gołębie (9), Grochy (8), Zdrody Stare (7), Łukawica (6), które pochodzą z okresu starożytnego, epoki kamienia i brązu, epoki żelaza, a także z epoki wpływów rzymskich, średniowiecza i okresu nowożytnego.

Obiekty o charakterze zabytkowym:

1. Marynki - Obora dworska z początku XX wieku, murowana z kamienia
2. Pietkowo- Kościół murowany z lat 20 XX wieku
3. Pietkowo - Obora drewniano – murowana z końca XIX wieku
4. Pietkowo - Stodoła drewniano – murowana z końca XIX wieku
5. Pietkowo - Grobowiec rodziny Starzeńskich na cmentarzu grzebalnym, z II połowy XIX wieku
6. Pietkowo- Dom ogrodnika, murowany z początku XX wieku
7. Pietkowo - Stajnia z oborą, murowana z XIX wieku
8. Pietkowo- Gorzelnia, murowana z początku XX wieku
9. Pietkowo- Dom mieszkalny przy gorzelni, murowany, z 1901 roku
10. Pietkowo- Budynek gospodarczy przy gorzelni, murowany, z początku XX wieku
11. Pietkowo- Magazyn dworski, murowany z 1904 roku
12. Pietkowo- Budynki mieszkalne, drewniane z końca XIX wieku

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

13. Poświętne- Kościół parafialny, murowany z 1906 roku
14. Poświętne- Ogrodzenie murowane z 1906 roku
15. Liza Stara- Lamus z początku XX wieku
16. Grochy- Cmentarzyska kurhanowe z okresu rzymskiego- pozostałość kultury wielborskiej

4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego - metodologia

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278) obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
2. środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
3. przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
4. technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

W celu wyodrębnienia obszarów na terenie gminy Poświętne o koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej dokonano poprzez porównanie wskaźnika dla danego obszaru ze średnią wartością wskaźnika dla całej gminy.

4.1. Demografia

Zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2023 roku teren gminy Poświętne zamieszkiwało 3291 osób i jest to o 40 osób mniej niż w roku 2022, kiedy to liczba ludności wynosiła 3331 osób. Najludniejszym sołectwem jest sołectwo Poświętne, które zamieszkuje 231 mieszkańców, natomiast drugim co do liczebności jest sołectwo Pietkowo- 229 osób.

Tabela 1. Liczba ludnością na terenie poszczególnych sołectw

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Procentowy udział ludności
Brzozowo – Antonie	76	2,3%
Brzozowo – Chabdy	43	1,3%
Brzozowo - Chrzczonki	35	1,1%
Brzozowo - Chrzczony	49	1,5%
Brzozowo – Korabie	84	2,6%
Brzozowo - Muzyły	66	2,0%
Brzozowo – Panki	94	2,9%
Brzozowo – Solniki	42	1,3%
Brzozowo Stare	132	4,0%
Chomizna	58	1,8%
Dzierżki	109	3,3%

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Dzierżki – Ząbki	30	0,9%
Gabrysin	96	2,9%
Gołębie	119	3,6%
Grochy	184	5,6%
Józefin	81	2,5%
Kamińskie Jaski	43	1,3%
Kamińskie Ocioski	64	1,9%
Kamińskie Pliszki	29	0,9%
Kamińskie Wiktory	69	2,1%
Liza Nowa	107	3,3%
Liza Stara	182	5,5%
Lukawica	101	3,1%
Marynki	90	2,7%
Pietkowo	229	7,0%
Pietkowo Drugie	49	1,5%
Porośl – Głuchy	37	1,1%
Porośl – Wojsławy	183	5,6%
Poświętne	231	7,0%
Turek	51	1,5%
Wilkowo Nowe	78	2,4%
Wilkowo Stare	175	5,3%
Wolkuny	45	1,4%
Zdrody Nowe	131	4,0%
Zdrody Stare	99	3,0%

Zdecydowanie największą grupę na terenie Gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 1956 osób, co stanowi 59,4 % mieszkańców Gminy w roku 2023 i 1984 w roku 2022 (59,6%

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

ogółu ludności). Z definicji GUS są to osoby w wieku zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat .

Tabela 2. Wskaźnik liczby ludności w wieku produkcyjnym na terenie poszczególnych sołectw

Sołectwo	Liczba osób w wieku produkcyjnym w roku 2023	Liczba osób ogółem	Wskaźnik osób w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie	55	76	72,4
Brzozowo – Chabdy	29	43	67,4
Brzozowo - Chrzczonki	20	35	57,1
Brzozowo - Chrzczony	25	49	51,0
Brzozowo – Korabie	52	84	61,9
Brzozowo - Muzyły	31	66	47,0
Brzozowo – Panki	49	94	52,1
Brzozowo – Solniki	25	42	59,5
Brzozowo Stare	85	132	64,4
Chomizna	35	58	60,3
Dzierżki	59	109	54,1
Dzierżki – Ząbki	16	30	53,3
Gabrysin	67	96	69,8
Gołębie	72	119	60,5
Grochy	112	184	60,9
Józefin	54	81	66,7
Kamińskie Jaski	22	43	51,2
Kamińskie Ocioski	31	64	48,4

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Kamińskie Pliszki	17	29	58,6
Kamińskie Wiktory	43	69	62,3
Liza Nowa	63	107	58,9
Liza Stara	115	182	63,2
Łukawica	62	101	61,4
Marynki	49	90	54,4
Pietkowo	136	229	59,4
Pietkowo Drugie	29	49	59,2
Porośl – Gluchy	19	37	51,4
Porośl – Wojsławy	104	183	56,8
Poświętne	134	231	58,0
Turek	37	51	72,5
Wilkowo Nowe	50	78	64,1
Wilkowo Stare	87	175	49,7
Wolkuny	27	45	60,0
Zdrody Nowe	82	131	62,6
Zdrody Stare	63	99	63,6

Jak wspomniano, średnia liczba osób w wieku produkcyjnym przypadająca na 100 mieszkańców gminy wynosi 59,4. Najniższy wskaźnik liczby ludności w wieku produkcyjnym występuje w miejscowościach:

- ✓ Brzozowo - Chrzczonki- 57,1
- ✓ Brzozowo – Chrzczony- 51
- ✓ Brzozowo – Muzyły- 47
- ✓ Brzozowo – Panki-52,1
- ✓ Dzierżki-54,1

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ Dzierżki – Ząbki- 53,3
- ✓ Kamińskie Jaski- 51,2
- ✓ Kamińskie Ocioski- 48,4
- ✓ Marynki- 54,4
- ✓ Porośl – Głuchy- 51,4
- ✓ Wilkowo Stare- 49,7

Najkorzystniejsza sytuacja jeżeli chodzi o wskaźnik liczby osób w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców jest w miejscowościach:

- ✓ Brzozowo – Antonie- 72,4
- ✓ Brzozowo – Chabdy- 67,4
- ✓ Brzozowo Stare- 64,4
- ✓ Gabrysin- 69,8
- ✓ Józefin- 66,7
- ✓ Turek- 72,1

Drugą najliczniejszą grupę osób stanowią mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym. Zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego to wiek, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej. W roku 2022 na terenie Gminy zamieszkiwały 732 osoby w wieku poprodukcyjnym. W roku 2023 nastąpił wzrost o 10 osób (742 osoby). Wskaźnik średniej liczby ludności w wieku poprodukcyjnym wynosił w roku 2023 – 22,5 osoby na 100 mieszkańców. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku produkcyjnym świadczy to o bardzo niekorzystnym trendzie demograficznym – starzeniu się społeczeństwa, co pociąga w konsekwencji dalsze skutki społeczne i ekonomiczne.

Tabela 3. Wskaźnik liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie poszczególnych sołectw

Sołectwo	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w roku 2023	Liczba osób ogółem	Wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie	10	76	13,2
Brzozowo – Chabdy	8	43	18,6
Brzozowo - Chrzczonki	9	35	25,7

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Brzozowo - Chrzczony	18	49	36,7
Brzozowo – Korabie	24	84	28,6
Brzozowo - Muzyły	19	66	28,8
Brzozowo – Panki	28	94	29,8
Brzozowo – Solniki	10	42	23,8
Brzozowo Stare	35	132	26,5
Chomizna	14	58	24,1
Dzierżki	23	109	21,1
Dzierżki – Ząbki	5	30	16,7
Gabrysin	16	96	16,7
Gołębie	29	119	24,4
Grochy	40	184	21,7
Józefin	11	81	13,6
Kamińskie Jaski	13	43	30,2
Kamińskie Ocioski	18	64	28,1
Kamińskie Pliszki	5	29	17,2
Kamińskie Wiktory	16	69	23,2
Liza Nowa	22	107	20,6
Liza Stara	45	182	24,7
Łukawica	21	101	20,8
Marynki	18	90	20,0
Pietkowo	42	229	18,3
Pietkowo Drugie	13	49	26,5

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Porośl – Głuchy	11	37	29,7
Porośl – Wojsławy	41	183	22,4
Poświętne	49	231	21,2
Turek	8	51	15,7
Wilkowo Nowe	18	78	23,1
Wilkowo Stare	49	175	28,0
Wolkuny	7	45	15,6
Zdrody Nowe	26	131	19,8
Zdrody Stare	21	99	21,2

Najmniej korzystna sytuacja występuje na terenie sołectw:

- ✓ Brzozowo – Chrzczony- 27,6
- ✓ Brzozowo – Korabie- 28,6
- ✓ Brzozowo – Muzyły- 28,8
- ✓ Brzozowo – Panki- 29,8
- ✓ Brzozowo Stare- 26,5
- ✓ Gołębie-24,4
- ✓ Kamińskie Jaski- 30,2
- ✓ Kamińskie Ocioski- 28,1
- ✓ Kamińskie Wiktory- 23,2
- ✓ Liza Stara- 24,7
- ✓ Pietkowo Drugie- 26,5
- ✓ Porośl – Głuchy- 29,7
- ✓ Wilkowo Nowe-23,1
- ✓ Wilkowo Stare- 28

osób na 100 mieszkańców

Najmniejszy udział osób w wieku poprodukcyjnym (sytuacja najbardziej korzystna) zamieszkuje na terenie sołectw:

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ Wołkuny- 15,6
- ✓ Turek- 15,7
- ✓ Pietkowo- 18,3
- ✓ Kamińskie Pliszki- 17,2
- ✓ Józefin- 13,6
- ✓ Gabrysin- 16,7
- ✓ Dzierżki – Ząbki- 16,7
- ✓ Brzozowo – Antonie- 13,2

na 100 mieszkańców

Najmniej liczną grupą pod względem liczebności grupą ludności są osoby w wieku w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat- osoby w wieku, czyli osoby w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2023 na terenie Gminy zamieszkiwało 593 osoby w wieku przedprodukcyjnym, co oznacza spadek o 22 osoby w stosunku do roku 2022, kiedy zameldowanych było 615 osób w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2023 wartość wskaźnika liczby osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców dla całej Gminy wynosiła 18.

Sołectwo	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w roku 2023	Liczba osób ogółem	Wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie	11	76	14,5
Brzozowo – Chabdy	6	43	14,0
Brzozowo - Chrzczonki	6	35	17,1
Brzozowo - Chrzczony	6	49	12,2
Brzozowo – Korabie	8	84	9,5
Brzozowo - Muzyły	16	66	24,2
Brzozowo – Panki	17	94	18,1
Brzozowo – Solniki	7	42	16,7

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Brzozowo Stare	12	132	9,1
Chomizna	9	58	15,5
Dzierżki	27	109	24,8
Dzierżki – Ząbki	9	30	30,0
Gabrysin	13	96	13,5
Gołębie	18	119	15,1
Grochy	32	184	17,4
Józefin	16	81	19,8
Kamińskie Jaski	8	43	18,6
Kamińskie Ocioski	15	64	23,4
Kamińskie Pliszki	7	29	24,1
Kamińskie Wiktory	10	69	14,5
Liza Nowa	22	107	20,6
Liza Stara	22	182	12,1
Łukawica	18	101	17,8
Marynki	23	90	25,6
Pietkowo	51	229	22,3
Pietkowo Drugie	7	49	14,3
Porośl – Gluchy	7	37	18,9
Porośl – Wojsławy	38	183	20,8
Poświętne	48	231	20,8
Turek	6	51	11,8
Wilkowo Nowe	10	78	12,8
Wilkowo Stare	39	175	22,3

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Wolkuny	11	45	24,4
Zdrody Nowe	23	131	17,6
Zdrody Stare	15	99	15,2

Najmniej osób w wieku przedprodukcyjnym zamieszkiwało na terenie następujących sołectw:

- ✓ Brzozowo – Antonie- 14,5
- ✓ Brzozowo – Chabdy – 14,0
- ✓ Brzozowo – Chrzczony- 12,2
- ✓ Brzozowo – Korabie- 9,5
- ✓ Brzozowo Stare- 9,1
- ✓ Gabrysin- 13,5
- ✓ Liza Stara- 15,1
- ✓ Kamińskie Wiktory- 14,5
- ✓ Pietkowo Drugie – 14,3
- ✓ Turek- 11,8
- ✓ Wilkowo Nowe-12,8
- ✓ Zdrody Stare- 15,2

na 100 mieszkańców

Największa liczba dzieci i młodzieży zamieszkiwała w roku 2023 na terenie sołectw:

- ✓ Dzierżki – 24,8
- ✓ Dzierżki – Ząbki -30
- ✓ Kamińskie Ocioski – 23,4
- ✓ Kamińskie Pliszki – 24,1
- ✓ Marynki - 25,6
- ✓ Wolkuny- 24,4

na 100 mieszkańców

4.2. Pomoc społeczna

Instytucją odpowiedzialną za pomoc społeczną na terenie Gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poświętnem. Zgodnie z ustawą o Pomocy społecznej Dz.U.2024.1283 pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. przemocy w rodzinie;
8. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
9. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
10. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
11. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
13. alkoholizmu lub narkomanii;
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej.

Kryterium dochodowe, na rok 2023 wynosiło:

- ✓ dla osoby samotnie gospodarującej –776 zł,
- ✓ dla osoby w rodzinie - 600 zł.
- ✓ rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące oraz gospodarujące.

Z pomocy społecznej można otrzymać następujące świadczenia:

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

1. Zasiłek stały przysługuje: pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
2. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.
3. Zasiłek celowy może być udzielony osobie lub rodzinie w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej.
  - zasiłki celowe mogą być przyznawane na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw mieszkania, a także kosztów pogrzebu.
  - mogą być przyznane również z przeznaczeniem na wyrównanie strat poniesionych w wyniku zdarzenia losowego bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. Może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.
  - w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy. W wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi lub pod warunkiem zwrotu części bądź całości wypłaconego zasiłku.

Na terenie Gminy z zasiłków okresowych pomocy społecznej w roku 2023 korzystało 32 osoby, to aż o 12 mniej niż w roku 2022, kiedy to z wypłaty zasiłków okresowych korzystało 44 osoby. Najczęstszą przyczyną pobierania zasiłków na terenie Gminy było bezrobocie- 20 osób objętych zasiłkiem, ubóstwo- 4 osoby objęte zasiłkiem i wielodzietność również 4 osoby objęte zasiłkiem. Wskaźnik osób pobierających zasiłki na 100 mieszkańców dla Gminy wynosił 1. Widoczna jest zatem poprawa sytuacji życiowej mieszkańców w stosunku do roku 2022, kiedy wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki na 100 mieszkańców wynosiła 1,3.

Tabela 4. Wskaźnik liczby ludności pobierającej zasiłki okresowe na 100 mieszkańców na terenie poszczególnych sołectw

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Sołectwo	Liczba osób pobierających zasiłki w roku 2023	Liczba osób ogółem	Wskaźnik osób pobierających zasiłki na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie	0	76	0,0
Brzozowo – Chabdy	0	43	0,0
Brzozowo - Chrzczonki	0	35	0,0
Brzozowo - Chrzczony	0	49	0,0
Brzozowo – Korabie	0	84	0,0
Brzozowo - Muzyły	0	66	0,0
Brzozowo – Panki	0	94	0,0
Brzozowo – Solniki	1	42	2,4
Brzozowo Stare	1	132	0,8
Chomizna	2	58	3,4
Dzierżki	1	109	0,9
Dzierżki – Ząbki	1	30	3,3
Gabrysin	1	96	1,0
Gołębie	2	119	1,7
Grochy	0	184	0,0
Józefin	0	81	0,0
Kamińskie Jaski	0	43	0,0
Kamińskie Ocioski	0	64	0,0
Kamińskie Pliszki	0	29	0,0
Kamińskie Wiktory	0	69	0,0
Liza Nowa	0	107	0,0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Liza Stara	2	182	1,1
Łukawica	1	101	1,0
Marynki	1	90	1,1
Pietkowo	8	229	3,5
Pietkowo Drugie	1	49	2,0
Porośl – Głuchy	1	37	2,7
Porośl – Wojsławy	3	183	1,6
Poświętne	2	231	0,9
Turek	0	51	0,0
Wilkowo Nowe	0	78	0,0
Wilkowo Stare	0	175	0,0
Wolkuny	0	45	0,0
Zdrody Nowe	4	131	3,1
Zdrody Stare	0	99	0,0

Najwyższy wskaźnik osób pobierających zasiłki na 100 mieszkańców odnotowano w sołectwach:

- ✓ Brzozowo – Solniki- 2,4
- ✓ Chomizna- 3,4
- ✓ Dzierżki – Ząbki- 3,3
- ✓ Pietkowo- 3,5
- ✓ Porośl – Głuchy- 2,7
- ✓ Zdrody Nowe – 3,1

W następujących sołectwach nie odnotowano osób pobierających zasiłki:

- ✓ Brzozowo – Antonie,
- ✓ Brzozowo – Chabdy,
- ✓ Brzozowo - Chrzczonki,

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ Brzozowo – Chrzczony,
- ✓ Brzozowo – Korabie,
- ✓ Brzozowo – Muzyły,
- ✓ Brzozowo – Panki,
- ✓ Grochy,
- ✓ Józefin,
- ✓ Kamińskie Jaski,
- ✓ Kamińskie Ocioski,
- ✓ Kamińskie Pliszki,
- ✓ Kamińskie Wiktory,
- ✓ Liza Nowa,
- ✓ Turek,
- ✓ Wilkowo Nowe,
- ✓ Wilkowo Stare,
- ✓ Wołkuny,
- ✓ Zdrody Stare

Jak wspomniano najczęstszym powodem pobierania zasiłków na terenie Gminy jest bezrobocie. Szczególnie niebezpieczne jest zjawisko bezrobocia długotrwałego, które to pociąga za sobą dalsze konsekwencje: marginalizację, ubóstwo, zachowania patologiczne. Liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia w latach 2022-2023 wynosiła 20 osób. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców dla Gminy w roku 2023 wynosiła 0,61%, natomiast w roku 2022 wskaźnik był nieznacznie niższy i wynosił 0,6%.

Tabela 5. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki okresowe z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców

Sołectwo	Liczba osób pobierających zasiłki z tytułu bezrobocia w roku 2023	Liczba osób ogółem	Wskaźnik osób pobierających zasiłki z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie		76	0,0
Brzozowo – Chabdy		43	0,0
Brzozowo - Chrzczonki		35	0,0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Brzozowo - Chrzczony		49	0,0
Brzozowo – Korabie		84	0,0
Brzozowo - Muzyły		66	0,0
Brzozowo – Panki		94	0,0
Brzozowo – Solniki	1	42	2,4
Brzozowo Stare	0	132	0,0
Chomizna	1	58	1,7
Dzierżki	1	109	0,9
Dzierżki – Ząbki		30	0,0
Gabrysin	1	96	1,0
Gołębie	2	119	1,7
Grochy		184	0,0
Józefin		81	0,0
Kamińskie Jaski		43	0,0
Kamińskie Ocioski		64	0,0
Kamińskie Pliszki		29	0,0
Kamińskie Wiktory		69	0,0
Liza Nowa		107	0,0
Liza Stara	2	182	1,1
Łukawica	1	101	1,0
Marynki	0	90	0,0
Pietkowo	4	229	1,7
Pietkowo Drugie	1	49	2,0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Porośl – Głuchy	0	37	0,0
Porośl – Wojślawy	2	183	1,1
Poświętne	2	231	0,9
Turek		51	0,0
Wilkowo Nowe		78	0,0
Wilkowo Stare		175	0,0
Wołkuny		45	0,0
Zdrody Nowe	2	131	1,5
Zdrody Stare		99	0,0

Najwyższy wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki okresowe z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców odnotowano w sołectwach:

- ✓ Brzozowo – Solniki – 2,4
- ✓ Chomizna, Gołębnie, Pietkowo – 1,7
- ✓ Pietkowo Drugie- 2,0
- ✓ Zdrody Nowe- 1,5

Zdecydowana większość mieszkańców Gminy nie pobiera zasiłków z tytułu bezrobocia. Zerowy wskaźnik liczby osób pobierających zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia odnotowano na terenie następujących sołectw:

- ✓ Brzozowo – Antonie,
- ✓ Brzozowo – Chabdy,
- ✓ Brzozowo - Chrzczonki,
- ✓ Brzozowo – Chrzczony,
- ✓ Brzozowo – Korabie,
- ✓ Brzozowo – Muzyły,
- ✓ Brzozowo – Panki,
- ✓ Grochy,
- ✓ Józefin,

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ Kamińskie Jaski,
- ✓ Kamińskie Ocioski,
- ✓ Kamińskie Pliszki,
- ✓ Kamińskie Wiktory,
- ✓ Liza Nowa,
- ✓ Turek,
- ✓ Wilkowo Nowe,
- ✓ Wilkowo Stare,
- ✓ Wołkuny,
- ✓ Zdrody Stare

Zgodnie z definicją ONZ „Ubóstwo to ograniczenie wyboru i szans życiowych, to naruszenie ludzkiej godności. Oznacza brak możliwości skutecznego uczestnictwa w społeczeństwie. Oznacza też niedostatek żywności i ubrań potrzebnych rodzinie, brak możliwości uczęszczania do szkoły i korzystania ze służby zdrowia, brak dostępu do ziemi, którą można uprawiać lub pracy, żeby móc zarobić na życie, brak dostępu do kredytu. Ubóstwo oznacza również zagrożenie, bezsilność i wykluczenie jednostek, rodzin i społeczności. Oznacza podatność na przemoc i często wiąże się z życiem w niepewnych warunkach bez dostępu do czystej wody i urządzeń sanitarnych.”

Zgodnie z definicją PWE ubóstwo to zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokajania potrzeb życiowych jednostki lub rodziny.

W nauce i polityce interpretacja pojęcia „ubóstwo” jest uwarunkowana różnymi postawami aksjologicznymi. Spór dotyczy zarówno istoty ubóstwa (ubóstwo absolutne i względne), jego kryteriów i mierników (poziom dochodów, poziom i struktura wydatków, minimum biologiczne, minimum socjalne, subiektywne poczucie ubóstwa), przyczyn ubóstwa (cechy systemu społeczno-gospodarczego, zachowania i postawy ubogich), jak i sposobów walki z ubóstwem, zwłaszcza roli państwa, samopomocy i solidarności społecznej oraz samoodowiedzialności jednostki. Ubóstwo może przybierać różne, stopniowalne postaci: niedostatku, biedy, nędzy, które wzajemnie się warunkują i powodują różne skutki społeczne — od poczucia bezradności i utraty motywacji do działania, przez choroby, wykluczenie społeczne do, w skrajnych przypadkach, śmierci.

Za punkt wyjścia do ustalania granic ubóstwa skrajnego bierze się poziom minimum

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

egzystencji obliczony przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego, a następnie mnoży się tę wartość przez liczbę osób w gospodarstwie domowym wg oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Wartość minimum egzystencji w 2023 r. dla gospodarstwa z jednym młodszym dzieckiem (wiek 4-6 lat) wyniosła 2 240,69 zł (tj. 746,90 zł na osobę). W przypadku rodziny z dzieckiem starszym (wiek 13-15 lat) jest to 2 444,55 zł (814,85 zł na osobę). Dla osoby samotnie gospodarującej w wieku produkcyjnym minimum egzystencji wyniosło 901,04 zł, a w wieku emeryckim 854,08 zł.

Zasiłki okresowe z tytułu ubóstwa w roku 2023 pobierały 4 osoby na terenie Gminy. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki stałe z tytułu ubóstwa dla Gminy wynosił 0,12%. W roku 2022 wskaźnik ten wynosił 0,21, a zasiłki pobierało 7 osób z terenu Gminy.

Tabela 6. Wskaźnik liczby mieszkańców pobierających zasiłki okresowe z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców

Sołectwo	Liczba osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa w roku 2023	Liczba osób ogółem	Wskaźnik osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców
Dzierżki – Ząbki	1	30	3,3
Pietkowo	2	229	0,8
Zdrody Nowe	1	131	0,9

Oprócz zasiłków okresowych w roku 2023 przyznano 25 zasiłków celowych. Głównymi powodami przyznania tego rodzaju zasiłku była długotrwała lub ciężka choroba – 10 zasiłków oraz niepełnosprawność. Dla porównania w roku 2022 przyznano 35 zasiłków celowych. Głównymi powodami przyznawania zasiłków było podobnie jak w roku 2023 długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność.

Oprócz tego przyznawane są zasiłki na zakup produktów żywnościowych

W roku 2023 przyznano 35 zasiłków na zakup produktów żywnościowych dla porównania w roku 2022 wypłacono 28 takich świadczeń. Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia na zakup żywności dla Gminy w roku 2023 wynosił 1,2 %.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Tabela 7. Wskaźnik liczby ludności pobierających świadczenia na zakup żywności na 100 mieszkańców

Sołectwo	Liczba osób pobierających świadczenia na zakup żywności roku 2023	Liczba osób ogółem	Wskaźnik osób pobierających świadczenia na zakup żywności na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie		76	0,00
Brzozowo – Chabdy		43	0,00
Brzozowo - Chrzczonki		35	0,00
Brzozowo - Chrzczony		49	0,00
Brzozowo – Korabie		84	0,00
Brzozowo - Muzyły		66	0,00
Brzozowo – Panki		94	0,00
Brzozowo – Solniki	1	42	2,38
Brzozowo Stare	1	132	0,76
Chomizna	3	58	5,17
Dzierżki		109	0,00
Dzierżki – Ząbki		30	0,00
Gabrysin	2	96	2,08
Golębie	3	119	2,52
Grochy		184	0,00
Józefin	1	81	1,23
Kamińskie Jaski		43	0,00
Kamińskie Ocioski		64	0,00
Kamińskie Pliszki		29	0,00

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Kamińskie Wiktory	1	69	1,45
Liza Nowa		107	0,00
Liza Stara	4	182	2,20
Łukawica	1	101	0,99
Marynki	1	90	1,11
Pietkowo	5	229	2,18
Pietkowo Drugie		49	0,00
Porośl – Głuchy	1	37	2,70
Porośl – Wojsławy	4	183	2,19
Poświętne	3	231	1,30
Turek		51	0,00
Wilkowo Nowe	1	78	1,28
Wilkowo Stare	2	175	1,14
Wolkuny		45	0,00
Zdrody Nowe	1	131	0,76
Zdrody Stare		99	0,00

Najwyższy wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie na zakup żywności na 100 mieszkańców odnotowano na terenie sołectw:

- ✓ Chomizna- 5,17
- ✓ Gabrysin- 2,08
- ✓ Gołębie- 2,52
- ✓ Liza Stara- 2,2
- ✓ Pietkowo- 2,18
- ✓ Porośl – Głuchy- 2,7
- ✓ Porośl – Wojsławy- 2,19

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Należy tutaj zaznaczyć, iż głównymi powodami przyznawania świadczeń na zakup żywności były: bezrobocie, ubóstwo oraz długotrwała i ciężka choroba.

4.3. Bezrobocie

Bezrobocie jest to niemożność znalezienia pracy zarobkowej przez ludzi w wieku produkcyjnym, zdolnych i chętnych do pracy oraz aktywnie jej poszukujących. Bezrobotni stanowią więc część ludności w wieku produkcyjnym.

Do negatywnych ekonomicznych skutków bezrobocia należy zaliczyć:

- większe wydatki państwa na pomoc socjalną i walkę z bezrobociem
- rozwój tzw. szarej strefy
- utrata umiejętności i kwalifikacji wśród osób bezrobotnych
- zmniejszanie się wpływów i deficyt budżetowy.

Negatywne społeczne skutki bezrobocia:

- poczucie wykluczenia ze społeczeństwa
- utrata statusu społecznego
- pogarszające się relacje z rodziną i bliskimi
- pogarszanie się stanu zdrowia społeczeństwa
- patologie społeczne
- bieda i ubóstwo
- emigracja zarobkowa
- odkładanie decyzji o założeniu rodziny

Jak wynika z informacji uzyskanych w Urzędzie Pracy w Łapach w latach 2022- 2023 na terenie gminy Poświętne zarejestrowanych było odpowiednio 81 i 80 osób bezrobotnych. Liczba osób bezrobotnych plasuje się praktycznie na stałym poziomie pomimo spadku liczby ludności.

Wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców wynosił 2,4.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Tabela 8. Wskaźnik liczby bezrobotnych na 100 mieszkańców

Solectwo	Liczba osób bezrobotnych roku 2023	Liczba osób ogółem	Wskaźnik osób bezrobotnych na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie	0	76	0,0
Brzozowo – Chabdy	1	43	2,3
Brzozowo - Chrzczonki	1	35	2,9
Brzozowo - Chrzczoney	0	49	0,0
Brzozowo – Korabie	0	84	0,0
Brzozowo - Muzyły	0	66	0,0
Brzozowo – Panki	1	94	1,1
Brzozowo – Solniki	1	42	2,4
Brzozowo Stare	2	132	1,5
Chomizna	0	58	0,0
Dzierżki	1	109	0,9
Dzierżki – Ząbki	1	30	3,3
Gabrysin	5	96	5,2
Gołębie	4	119	3,4
Grochy	2	184	1,1
Józefin	1	81	1,2
Kamińskie Jaski	3	43	7,0
Kamińskie Ocioski	2	64	3,1
Kamińskie Pliszki	0	29	0,0
Kamińskie Wiktory	1	69	1,4

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Liza Nowa	0	107	0,0
Liza Stara	2	182	1,1
Łukawica	3	101	3,0
Marynki	4	90	4,4
Pietkowo	14	229	6,1
Pietkowo Drugie	0	49	0,0
Porośl – Głuchy	1	37	2,7
Porośl – Wojsławy	7	183	3,8
Poświętne	5	231	2,2
Turek	1	51	2,0
Wilkowo Nowe	3	78	3,8
Wilkowo Stare	2	175	1,1
Wolkuny	1	45	2,2
Zdrody Nowe	6	131	4,6
Zdrody Stare	5	99	5,1

Najwięcej osób bezrobotnych na 100 mieszkańców zamieszkuje na terenie sołectw:

- ✓ Gabrysin- 5,2
- ✓ Kamińskie Jaski- 7,0
- ✓ Marynki- 4,4
- ✓ Gołębie -3,4
- ✓ Pietkowo- 6,1
- ✓ Porośl – Wojsławy, Wilkowo Nowe- 3,8
- ✓ Porośl Głuchy- 2,7
- ✓ Zdrody Nowe – 4,6
- ✓ Zdrody Stare – 5,1

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Na terenie sołectw: Brzozowo – Antonie, Brzozowo – Chrzczony, Brzozowo – Korabie, Brzozowo – Muzyły, Chomizna, Kamińskie Pliszki, Liza Nowa, Pietkowo Drugie brak jest zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Dużym problemem na terenach wiejskich jest ponadto bezrobocie ukryte. Bezrobocie utajone dotyczy osób, które są nieaktywne zawodowo, ale też nieobjęte ewidencją, nie figurują w powiatowych urzędach pracy jako poszukujące nowego zatrudnienia. Ten rodzaj bezrobocia nazywany jest agrarnym, ponieważ często występuje w rolnictwie. Problem bezrobocia uderza nie tylko w samych bezrobotnych, ale również w członków ich rodzin, które zmuszone są do życia na niższym poziomie, a niekiedy prowadzi do ubóstwa.

Za długotrwale bezrobotnego uznaje się osobę, która w okresie ostatnich dwóch lat pozostawała w rejestrze powiatowego urzędu pracy przez minimum 12 miesięcy. Do okresu tego nie liczy się czas odbywania stażu i przygotowania zawodowego. W przypadku bezrobocia długotrwałego skutki społeczne nasilają się i uderzają w bezrobotnych ze zdwojoną siłą. Według krzywej Clarke'a osoby tracące pracę w miarę upływu czasu przechodzą przez fazy szoku, optymizmu, pesymizmu i fatalizmu. Dwie ostatnie reakcje przypisywane są zazwyczaj długotrwałemu pozostawaniu bez pracy. W miarę upływu czasu nastawienie to nasila się, co negatywnie wpływa na możliwość znalezienia pracy. W województwie podlaskim w rejestrach urzędów pracy w 2023 r. było 17 tys. osób długotrwale bezrobotnych - 55% ogółu zarejestrowanych. Wśród czynników utrudniających znalezienie zatrudnienia wskazuje się zamieszkiwanie na terenach wiejskich, gdzie jest niewielu pracodawców i mało miejsc pracy. W powiatach typowo wiejskich odsetek długotrwale bezrobotnych przekracza 65%. Dlatego bardzo ważnym jest, żeby bezrobocie było jak najkrótsze, a liczba osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych jak najmniejsza.

Tabela 9. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych

Sołectwo	Liczba osób długotrwale bezrobotnych roku 2023	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Wskaźnik procentowego udziału osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
Brzozowo – Antonie	0	0	0,0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Brzozowo – Chabdy	0	1	0,0
Brzozowo - Chrzczonki	0	1	0,0
Brzozowo - Chrzczony	0	0	0,0
Brzozowo – Korabie	0	0	0,0
Brzozowo - Muzyły	0	0	0,0
Brzozowo – Panki	0	1	0,0
Brzozowo – Solniki	0	1	0,0
Brzozowo Stare	1	2	50
Chomizna	0	0	0,0
Dzierżki	1	1	100
Dzierżki – Ząbki	1	1	100,0
Gabrysin	3	5	60,0
Gołębie	2	4	50,0
Grochy	0	2	0,0
Józefin	1	1	100,0
Kamińskie Jaski	0	3	0,0
Kamińskie Ocioski	1	2	50,0
Kamińskie Pliszki	0	0	0,0
Kamińskie Wiktory	0	1	0,0
Liza Nowa	0	0	0,0
Liza Stara	2	2	100,0
Łukawica	2	3	66,7
Marynki	1	4	25,0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Pietkowo	8	14	57,1
Pietkowo Drugie	0	0	0,0
Porośl – Głuchy	0	1	0,0
Porośl – Wojsławy	6	7	85,7
Poświętne	4	5	80,0
Turek	1	1	100,0
Wilkowo Nowe	2	3	66,7
Wilkowo Stare	1	2	50,0
Wołkuny	0	1	0,0
Zdrody Nowe	4	6	66,7
Zdrody Stare	3	5	60,0

W roku 2023 teren Gminy zamieszkiwało 44 osoby długotrwale bezrobotne. Średni wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych dla Gminy w roku 2023 wynosił 55%. Oznacza to, iż ponad połowa zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Dla porównania w roku 2022 zarejestrowanych było 59 osób długotrwale bezrobotnych, a udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił aż 59%.

Najmniej korzystna sytuacja pod względem bezrobocia długotrwałego w roku 2023 występowała na terenie następujących sołectw:

- ✓ Dzierżki, Dzierżki – Ząbki, Józefin, Liza Stara, Turek- 100%
- ✓ Gabrysin- 55%
- ✓ Zdrody Nowe, Wilkowo Nowe, Łukawica- 66,7%
- ✓ Poświętne – 80%
- ✓ Porośl – Wojsławy – 85,7%
- ✓ Pietkowo- 57,1%

Na terenie sołectw: Brzozowo – Antonie, Brzozowo – Chabdy, Brzozowo - Chrzczonki,

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Brzozowo – Chrzczony, Brzozowo – Korabie, Brzozowo – Muzyły, Brzozowo – Panki, Brzozowo – Solniki, Chomizna, Grochy, Kamińskie Jaski, Kamińskie Pliszki, Kamińskie Wiktory, Liza Nowa, Pietkowo Drugie, Porośl – Głuchy, Wołkuny brak jest osób długotrwale bezrobotnych.

W pozostałych sołectwach wskaźnik jest poniżej średniej dla Gminy, jednak w niektórych z nich jest i tak bardzo niekorzystny, ponieważ wynosi 50%.

Grupami będącymi w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy są osoby powyżej 50 roku życia oraz osoby bezrobotne do 30 roku życia.

Osoby bezrobotne do 30 roku życia podobnie, jak osoby długotrwale bezrobotne są to osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby młode nie mają jeszcze ugruntowanej pozycji na rynku pracy ani też dłuższego stażu i doświadczenia. W ich przypadku istnieje ryzyko zatrudnienia za mniejsze stawki lub na umowy śmieciowe.

W roku 2023 zarejestrowanych było 12 bezrobotnych do 30 roku życia. Wskaźnik udziału liczby bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wynosił dla Gminy 15%. W roku 2022 na terenie Gminy zarejestrowanych było 17 osób bezrobotnych do 30 roku życia. Wskaźnik udziału liczby bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wynosił 21%. Oznacza to, iż część osób młodych znalazła zatrudnienie lub zmieniła miejsce zamieszkania.

Tabela 10. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 zarejestrowanych bezrobotnych

Sołectwo	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych w 2023 roku	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Wskaźnik procentowego udziału osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 bezrobotnych zarejestrowanych w 2023 roku
Brzozowo – Antonie	0	0	0,0
Brzozowo – Chabdy	1	1	100,0
Brzozowo - Chrzczonki	1	1	100,0
Brzozowo -	0	0	0,0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Chrzczony			
Brzozowo – Korabie	0	0	0,0
Brzozowo - Muzyły	0	0	0,0
Brzozowo – Panki	1	1	100,0
Brzozowo – Solniki	0	1	0,0
Brzozowo Stare	1	2	50,0
Chomizna	0	0	0,0
Dzierżki	1	1	100,0
Dzierżki – Ząbki	1	1	100,0
Gabrysin	1	5	20,0
Gołębie	2	4	50,0
Grochy	1	2	50,0
Józefin	1	1	100,0
Kamińskie Jaski	1	3	33,3
Kamińskie Ocioski	1	2	50,0
Kamińskie Pliszki	0	0	0,0
Kamińskie Wiktory		1	0,0
Liza Nowa	0	0	0,0
Liza Stara		2	0,0
Łukawica	2	3	66,7
Marynki		4	0,0
Pietkowo	5	14	35,7
Pietkowo Drugie	0	0	0,0
Porośl – Głuchy	0	1	0,0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Porośl – Wojsławy	0	7	0,0
Poświętne	0	5	0,0
Turek	0	1	0,0
Wilkowo Nowe	1	3	33,3
Wilkowo Stare	0	2	0,0
Wołkuny	0	1	0,0
Zdrody Nowe	3	6	50,0
Zdrody Stare	3	5	60,0

Najmniej korzystna sytuacja występuje na terenie sołectw:

- ✓ Brzozowo – Chabdy, Brzozowo - Chrzczonki, Brzozowo – Panki, Dzierżki, Dzierżki – Ząbki, Józefin- 100%
- ✓ Brzozowo Stare, Gołębie, Grochy, Kamińskie Ocioski, Zdrody Nowe – 50%
- ✓ Zdrody Stare- 60%
- ✓ Łukawica- 66,7%
- ✓ Kamińskie Jaski, Wilkowo Nowe - 33,3%
- ✓ Pietkowo- 35,7% bezrobotnych stanowią osoby do 30 roku życia

Na terenie sołectw Brzozowo – Antonie, Brzozowo – Chrzczony, Brzozowo – Korabie, Brzozowo – Muzyły, Brzozowo – Solniki, Chomizna, Kamińskie Pliszki, Kamińskie Wiktory, Liza Nowa, Liza Stara, Marynki, Pietkowo Drugie, Porośl – Głuchy, Porośl – Wojsławy, Poświętne, Turek, Wilkowo Stare, Wołkuny brak jest osób bezrobotnych do 30 roku życia.

Kolejną grupą będącą w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy są osoby powyżej 50 roku życia. Mimo, że aktywność zawodowa osób 50+ wzrasta to tylko co 3 kobieta i co 2 mężczyzna pracuje w wieku powyżej 50 roku życia. Mając to na uwadze wprowadzane są dodatkowe formy aktywizacji zawodowej osób 50+. Na mocy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.) osoby powyżej 50 roku życia, rejestrując się w powiatowym urzędzie pracy, jako osoby bezrobotne, mogą uzyskać wsparcie w powrocie na rynek pracy i skorzystać z większości dostępnych form pomocy. Do najpopularniejszych należą m.in.: szkolenia, prace

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

interwencyjne, roboty publiczne, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej.

Dodatkowo, dostępne są instrumenty wsparcia dedykowane wyłącznie osobom po 50 roku życia lub wspierające ich zatrudnienie, takie jak:

- bezrobotnym w wieku powyżej 50 roku życia oraz posiadającym jednocześnie co najmniej 20 letni okres uprawniający do zasiłku dla bezrobotnych, termin wypłacania tego zasiłku jest wydłużony ze 180 dni do 365 dni,
- osoby powyżej 50 roku życia znajdują się w grupie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, dzięki czemu mają pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych,
- dofinansowanie wynagrodzenia dla pracodawcy za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia, przez okres 12 miesięcy (jeżeli bezrobotny ukończył 50 lat, a nie ukończył 60 lat) lub 24 miesięcy (jeżeli bezrobotny ukończył 60 rok życia). Dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy wynosi maksymalnie do 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, zaś pracodawca finansuje z własnych środków pozostałą część wynagrodzenia przysługującego takiemu pracownikowi,
- wydłużenie okresu korzystania z prac interwencyjnych, tj. przez 24 miesiące dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia, a w przypadku, gdy refundacja wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne jest dokonywana za co drugi miesiąc, nawet na okres do 4 lat,
- zwolnienie pracodawców zatrudniających osoby w wieku powyżej 50 roku życia z obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przez okres 12 miesięcy, począwszy od pierwszego miesiąca po zawarciu umowy o pracę, za osoby zatrudnione, które ukończyły 50 rok życia i w okresie 30 dni przed zatrudnieniem pozostawały w ewidencji bezrobotnych. Pracodawcy zatrudniający osoby w wieku powyżej 55 lat (kobiety) i 60 lat (mężczyźni) są całkowicie zwolnieni z obowiązku odprowadzania za nich składek na te Fundusze.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewiduje także wsparcie w inwestowaniu w umiejętności i kwalifikacje osób pracujących (pracodawców i pracowników) poprzez Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), stanowiący wydzieloną część Funduszu Pracy. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań zmieniającej się gospodarki

W roku 2023 na terenie Gminy zarejestrowane były 24 osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia. Stanowiło to 30 % ogółu osób bezrobotnych. Dla porównania w roku 2022 zarejestrowanych było 25 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, daje to wskaźnik udziału osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w wysokości 30,9%. Mając powyższe na uwadze widać minimalną poprawę wskaźnika. Wynika z tego, iż jedna osoba powyżej 50 roku życia znalazła zatrudnienie lub nabyła świadczenie w postaci np. emerytury.

Tabela 11. Wskaźnik liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 zarejestrowanych bezrobotnych

Sołectwo	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w 2023 roku	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Wskaźnik procentowego udziału osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 bezrobotnych zarejestrowanych w 2023 roku
Brzozowo – Antonie	0	0	0
Brzozowo – Chabdy	0	1	0
Brzozowo - Chrzczonki	0	1	0
Brzozowo - Chrzczony	0	0	0
Brzozowo – Korabie	0	0	0
Brzozowo - Muzyły	0	0	0
Brzozowo – Panki	0	1	0
Brzozowo – Solniki	0	1	0
Brzozowo Stare	0	2	0
Chomizna	0	0	0
Dzierżki	1	1	100

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Dzierżki – Ząbki	0	1	0
Gabrysin	3	5	60
Gołębie	1	4	25
Grochy	0	2	0
Józefin	0	1	0
Kamińskie Jaski	1	3	33,3
Kamińskie Ocioski	0	2	0,0
Kamińskie Pliszki	0	0	0
Kamińskie Wiktory	0	1	0,0
Liza Nowa	0	0	0
Liza Stara	2	2	100,0
Łukawica	1	3	33,3
Marynki	1	4	25,0
Pietkowo	5	14	35,7
Pietkowo Drugie	0	0	0
Porośl – Gluchy	0	1	0,0
Porośl – Wojsławy	4	7	57,1
Poświętne	0	5	0,0
Turek	1	1	100,0
Wilkowo Nowe	1	3	33,3
Wilkowo Stare	1	2	50,0
Wolkuny	0	1	0,0
Zdrody Nowe	1	6	16,7
Zdrody Stare	1	5	20,0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

--	--	--	--

Jak wspomniano powyżej wskaźnik udziału liczby ludności bezrobotnej powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych dla Gminy w roku 2023 wynosił 30%.

Najmniej korzystna sytuacja pod tym względem występowała na terenie sołectw:

- ✓ Dzierżki, Liza Stara, Turek – 100%
- ✓ Gabrysin- 60%
- ✓ Porośl – Wojsławcy- 57,1%
- ✓ Wilkowo Stare- 50%
- ✓ Pietkowo – 35,7%
- ✓ Wilkowo Nowe, Łukawica, Kamińskie Jaski – 33,3%

Na terenie sołectw: Brzozowo – Antonie, Brzozowo – Chabdy, Brzozowo - Chrzczonki, Brzozowo – Chrzczony, Brzozowo – Korabie, Brzozowo – Muzyły, Brzozowo – Panki, Brzozowo – Solniki, Brzozowo Stare, Chomizna, Dzierżki – Ząbki, Grochy, Józefin, Kamińskie Ocioski, Kamińskie Pliszki, Kamińskie Wiktory, Liza Nowa, Pietkowo Drugie, Porośl – Głuchy, Poświętne, Wołkuny brak jest osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

4.4. Bezpieczeństwo publiczne

Jakość życia mieszkańców związana jest nierozdzielnie z poczuciem ich osobistego bezpieczeństwa. Dlatego ważne i nieodzowne są działania zmierzające do ciągłego doskonalenia i poprawy istniejącego stanu bezpieczeństwa publicznego

Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas. Stanowi ono ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców.

Poziom bezpieczeństwa oceniono w oparciu o dane uzyskane z Posterunku Policji w Poświętnem.

Omówiono tu przestępczość i wykroczenia na terenie Gminy

4.4.1. Przestępczość

Zgodnie z prawem za przestępstwo uznaje się: czyn człowieka (zarówno działanie jak i zaniechanie), który jest:

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie popełnienia czynu;
- ✓ bezprawny, czyli wyczerpujący przesłanki określone w przepisach karnych;
- ✓ zawiniony, to znaczy, że sprawca działał umyślnie, a więc z zamiarem jego popełnienia, inaczej mówiąc, chciał go popełnić (zamiar bezpośredni) lub dopuszczał możliwość jego popełnienia(zamiar ewentualny) bądź też nieumyślnie, to znaczy kiedy popełnił czyn na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że popełnienie czynu przewidywał lub mógł przewidzieć;
- ✓ społecznie szkodliwy w stopniu większym niż znikomy.

Przestępstwa dzielą się na zbrodnie i występki. Zbrodnią jest czyn zagrożony karą co najmniej 3 lat pozbawienia wolności. Występkiem jest natomiast czyn zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc, karą ograniczenia wolności lub karą grzywny powyżej 30 stawek dziennych, to jest kwotą którą ustala sąd, biorąc pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe.

W roku 2023 na terenie Gminy dokonano 26 przestępstw, dla porównania w roku 2022 doszło do 28 przestępstw. Oznacza to niewielki spadek przestępczości. Gminny wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców w roku 2023 wynosił 0,79. W roku 2022 wynosił on 0,84.

Tabela 12. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców dokonanych na terenie poszczególnych sołectw

Sołectwo	Liczba przestępstw w roku 2023	Liczba mieszkańców	Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie		76	
Brzozowo – Chabdy		43	0
Brzozowo - Chrzczonki		35	0
Brzozowo - Chrzczony		49	0
Brzozowo – Korabie		84	0
Brzozowo - Muzyły		66	0
Brzozowo – Panki		94	0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Brzozowo – Solniki		42	0
Brzozowo Stare	2	132	1,5
Chomizna		58	0,0
Dzierżki		109	0,0
Dzierżki – Ząbki		30	0,0
Gabrysin		96	0,0
Gołębie	2	119	1,7
Grochy	2	184	1,1
Józefin		81	0,0
Kamińskie Jaski		43	0,0
Kamińskie Ocioski		64	0,0
Kamińskie Pliszki		29	0,0
Kamińskie Wiktory		69	0,0
Liza Nowa		107	0,0
Liza Stara	2	182	1,1
Łukawica		101	0,0
Marynki	4	90	4,4
Pietkowo	1	229	0,4
Pietkowo Drugie		49	0,0
Porośl – Gluchy		37	0,0
Porośl – Wojślawy	5	183	2,7
Poświętne	3	231	1,3
Turek		51	0,0
Wilkowo Nowe	2	78	2,6

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Wilkowo Stare	2	175	1,1
Wolkuny		45	0,0
Zdrody Nowe	1	131	0,8
Zdrody Stare		99	0,0

Najwięcej przestępstw na 100 mieszkańców dokonano na terenie sołectw:

- ✓ Brzozowo Stare – 1,5;
- ✓ Gołębie – 1,7
- ✓ Grochy, Liza Stara, Wilkowo Stare-1,1
- ✓ Porośl – Wojsławy- 2,7
- ✓ Poświętne- 1,3
- ✓ Wilkowo Nowe- 2,6

4.4.2. Wykroczenia

Zgodnie z definicją wykroczenie to czyn szkodliwy społecznie, nie będący przestępstwem, zagrożony karą aresztu, ograniczenia wolności do jednego miesiąca, grzywną lub naganą. W roku 2023 na terenie Gminy doszło do 24 wykroczeń, natomiast rok wcześniej do 21 wykroczeń. Średni wskaźnik wykroczeń na 100 mieszkańców dla Gminy w roku 2023 wynosił 0,7 natomiast w roku był niższy i wynosił 0,6 wykroczenia na 100 mieszkańców.

Tabela 13. Wskaźnik liczby wykroczeń na 100 mieszkańców dokonanych na terenie poszczególnych sołectw

Sołectwo	Liczba wykroczeń w roku 2023	Liczba mieszkańców	Wskaźnik liczby wykroczeń na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie	5	76	6,6
Brzozowo – Chabdy		43	0,0
Brzozowo - Chrzczonki		35	0,0
Brzozowo - Chrzczony		49	0,0

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Brzozowo – Korabie		84	0,0
Brzozowo - Muzyły		66	0,0
Brzozowo – Panki		94	0,0
Brzozowo – Solniki		42	0,0
Brzozowo Stare	1	132	0,8
Chomizna	1	58	1,7
Dzierżki	1	109	0,9
Dzierżki – Ząbki	1	30	3,3
Gabrysin		96	0,0
Gołębie		119	0,0
Grochy	4	184	2,2
Józefin		81	0,0
Kamińskie Jaski		43	0,0
Kamińskie Ocioski		64	0,0
Kamińskie Pliszki		29	0,0
Kamińskie Wiktory		69	0,0
Liza Nowa		107	0,0
Liza Stara		182	0,0
Łukawica	1	101	1,0
Marynki		90	0,0
Pietkowo	2	229	0,9
Pietkowo Drugie		49	0,0
Porośl – Gluchy		37	0,0
Porośl – Wojślawy	2	183	1,1

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Poświętne	2	231	0,9
Turek		51	0,0
Wilkowo Nowe	1	78	1,3
Wilkowo Stare	2	175	1,1
Wołkuny		45	0,0
Zdrody Nowe	1	131	0,8
Zdrody Stare		99	0,0

Średni wskaźnik wykroczeń na 100 mieszkańców przekroczony został na terenie sołectw:

- ✓ Brzozowo – Antonie- 6,6
- ✓ Brzozowo Stare, Zdrody Nowe- 0,8
- ✓ Chomizna- 1,7
- ✓ Dzierżki, Pietkowo, Poświętne - 0,9
- ✓ Dzierżki – Ząbki- 3,3
- ✓ Grochy- 2,2
- ✓ Łukawica- 1,0
- ✓ Porośl – Wojsławy, Wilkowo Stare - 1,1
- ✓ Wilkowo Nowe- 1,3

Na terenie pozostałych sołectw nie doszło do popełnienia wykroczeń.

4.5. Frekwencja wyborcza

O zainteresowaniu społeczeństwa sferą polityki i życiu politycznym można wnioskować na podstawie danych dotyczących frekwencji wyborczej.

W roku 2024 w wyborach Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów miast w gminach i miastach wzięło udział 61,82% uprawnionych do głosowania z terenu gminy Poświętne. Są to wyniki nieco wyższe niż powiatowe, wojewódzkie i krajowe.

Wynosiły one odpowiednio:

- powiatowe- 53,83%,
- wojewódzkie- 51,67%,

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- Polska- 51,99 %.

Na terenie Gminy zarejestrowano następujące okręgi wyborcze:

Tabela 14. Obwodowe Komisje Wyborcze podczas wyborów samorządowych w roku 2024

Numer komisji	Obwodowa Komisja Wyborcza	Granice	Frekwencja
1	Wiejski Dom Kultury w Poświętnem, Poświętne 21A, 18-112 Poświętne	Poświętne, Józefin, Gołębie, Chomizna, Grochy, Kamińskie Wiktory, Kamińskie Jaski, Kamińskie Ocioski, Kamińskie Pliszki, Zdrody Stare, Dzierżki, Dzierżki-Ząbki, Zdrody Nowe, Brzozowo-Solniki.	66,6%
2	Świetlica Wiejska w Brzozowie Starym, Brzozowo Stare 35, 18-112 Poświętne	Brzozowo-Panki, Liza Nowa, Wołkuny, Liza Stara, Brzozowo-Chabdy, Brzozowo-Chrzczony, Brzozowo-Chrzczonki, Brzozowo-Muzyły, Brzozowo Stare, Brzozowo-Antonie, Brzozowo-Korabie, Porośl-Wojśławy, Porośl-Głuchy	56,13%
3	Remiza OSP w Pietkowie, Pietkowo 49, 18-112 Poświętne	Pietkowo, Turek, Pietkowo Drugie, Gabrysin, Wilkowo Stare, Łukawica, Wilkowo Nowe, Marynki	62,39%

Niższa aktywność społeczna i obywatelska obserwowana jest w okręgu nr 2 obejmującym sołectwa: Brzozowo-Panki, Liza Nowa, Wołkuny, Liza Stara, Brzozowo-Chabdy, Brzozowo-Chrzczony, Brzozowo-Chrzczonki, Brzozowo-Muzyły, Brzozowo Stare, Brzozowo-Antonie, Brzozowo-Korabie, Porośl-Wojśławy, Porośl-Głuchy.

Najwyższą frekwencję wyborczą odnotowano w okręgu nr 1 w skład którego wchodziły miejscowości: Poświętne, Józefin, Gołębie, Chomizna, Grochy, Kamińskie Wiktory, Kamińskie Jaski, Kamińskie Ocioski, Kamińskie Pliszki, Zdrody Stare, Dzierżki, Dzierżki-Ząbki, Zdrody Nowe, Brzozowo-Solniki.

4.6. Oświata

Oświata to jedna z kluczowych dziedzin zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, jak i lokalnym. Im bardziej wykształcone społeczeństwo, tym szybciej i lepiej potrafi się przystosować do realiów dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i społecznej.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Infrastruktura szkolna, przede wszystkim budynki i ich wyposażenie, jak również dostępne dla uczniów obiekty sportowe, to majątek gminy bezpośrednio służący potrzebom uczniów i nauczycieli. Jej stan wpływa na warunki nauczania i pośrednio na efekty kształcenia. Na terenie Gminy funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Bolesława Prusa w Gołębiach gm. Poświętne.

Tabela 15. Wyniki egzaminu ośmioklasisty w roku 2023 na terenie Gminy Poświętne

jednostka	język polski		matematyka		język angielski	
	liczebność	średni wynik w %	liczebność	średni wynik w %	liczebność	średni wynik w %
Szkoła Podstawowa w Gołębiach	42	60	42	52	42	55

Tabela 16. Średnie wyniki dla Polski, województwa i powiatu

	Polska	województwo	powiat
Język polski	66	57,44	62
Matematyka	53	49,3	53
Język angielski	66	63,49	64

Jak wynika z powyższych zestawień, wyniki egzaminów ośmioklasisty u uczniów z terenu Gminy są niższe niż wyniki dla powiatu białostockiego oraz średnie wyniki dla Polski. Wyniki z języka polskiego i matematyki są wyższe na terenie Gminy niż średnie wyniki dla województwa podlaskiego, gorzej jednak wypadł język angielski.

Mając na uwadze fakt, iż na terenie Gminy funkcjonuje tylko 1 szkoła podstawowa, której uczniowie osiągają wyniki niższe niż powiatowe należy uznać, iż cały obszar gminy jest obszarem kryzysowym pod względem wyników nauczania.

4.7. Biblioteka i filie

Na terenie Gminy funkcjonuje 1 biblioteka publiczna w miejscowości gminnej Poświętne. Biblioteka posiada 14925 wolumenów. Należy zauważyć, że z roku na rok wzrasta zainteresowanie czytelnictwem. W roku 2021 z biblioteki skorzystało 374 czytelników, natomiast w roku 2023 już 393 czytelników. Wzrasta również liczba wypożyczeń z 8200 w

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

roku 2021 do 8841 wypożyczeń w roku 2023. Biblioteka udostępnia czytelnikom 9 komputerów z dostępem do Internetu.

4.8. Aktywność społeczna

Organizacje pozarządowe sprzyjają włączeniu w życie społeczne osób lub grup zagrożonych marginalizacją (np. długotrwale bezrobotnych czy niepełnosprawnych). W ten sposób sprzyjają rozwojowi ich zaufania do instytucji demokratycznych i uczą współpracy. Organizacje podejmują również działania, które zmierzają do podnoszenia standardu życia grup o niskim statusie ekonomicznym lub społecznym.

Organizacje pozarządowe na terenie gminy Poświętne

- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poświętnem
- ✓ Ochotnicza Straż Pożarna w Poświętnem

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.
3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.
6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

- ✓ Klub Seniora "Przyjaciele"

Jest to grupa osób powyżej 55 roku życia, która obecnie zrzesza 50 członków.

Celem nadrzędnym Stowarzyszenia jest aktywowanie środowiska nieaktywnego zawodowo do wspólnego i zorganizowanego spędzania czasu wolnego.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Do podstawowych zadań Stowarzyszenia należy:

1. Rozpoznawanie potrzeb i rozwijanie zainteresowań środowiska seniorów.
2. Rozwijanie różnorodnych form życia kulturalno-oświatowego, towarzyskiego i wypoczynku dla osób trzeciego wieku.
3. Organizowanie wypoczynku i imprez kulturalno-oświatowych, dostosowanych do zainteresowań członków Stowarzyszenia.
4. Rozbudzanie zainteresowań, potrzeb oraz aktywizacji kulturalno-oświatowej osób starszych w środowisku zamieszkania.
5. Organizowanie działań, które sprzyjać będą zachowaniu zdrowia i sprawności fizycznej.
6. Poprawa funkcjonowania członków Stowarzyszenia w środowisku lokalnym.
7. Organizowanie wsparcia psychicznego i środowiskowego dla osób nieaktywnych zawodowo.
8. Rozwój środowiskowych form wsparcia dla ludzi starszych.

Klub Seniora „Przyjaciele” dba także o kultywowanie tradycji poprzez udział w warsztatach, spotkaniach z młodymi ludźmi celem przekazania wiedzy i doświadczenia z zakresu tradycji, historii.

- ✓ Uczniowski Klub Sportowy "Orkan"

Obszary działań

Sport, turystyka, rekreacja, hobby, sport amatorski, rekreacyjny

Odbiory działań

Społeczność lokalna, dzieci, młodzież

4.9. Życie kulturalne

W roku 2023 na terenie Gminy miały miejsce następujące wydarzenia kulturalne:

- ✓ *Wspólnie o Niepodległej*

Wydarzenie odbyło się w ramach projektu „Wspólnie o Niepodległej”, który realizowany był przez nieformalną grupę mieszkańców pod patronatem Klubu Seniora „Przyjaciele” w partnerstwie z Domem Kultury. Inicjatywa dofinansowana w ramach projektu „Podlaskie

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Lokalnie NOWEFIO 2021-23” ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030. Operatorami projektu są Instytut Suwerennej oraz Spółdzielnia Socjalna Active Go.

✓ „Hubertus” w Gminie Poświętne

Wydarzenie ma to związek ze świętem Hubertusa, którego głównym punktem jest gonitwa za lisem. W Pietkowie przed laty formowany był 10. Pułk Ułanów Litewskich biorący udział w wojnie z bolszewickim najeźdźcą i tu stacjonuje Szwadron.

Jest to impreza cykliczna. Hubertus – święto myśliwych, leśników i jeźdźców po raz pierwszy obchodzono w gminie Poświętne 15 października 2011 roku.

✓ I Olimpiada Sołecka w Poświętnem

Brzozowo-Muzyły, Brzozowo Stare, Porośl-Wojsławy, Poświętne, Turek, Wilkowo Stare i Zdrody Nowe – to sołectwa, które wzięły udział w I Olimpiadzie Sołeckiej Gminy Poświętne.

Olimpiada odbyła się w ramach obchodów odpustowych w parafii św. Anny w Pietkowie.

✓ Gminny Festyn Rodzinny "Powitanie Lata"

Podczas festynu można było obejrzeć występy: taneczny oraz wokalny dzieci z Dom Kultury w Poświętnem, zespołu Kolej na Łapianki - zespół folklorystyczny /Gmina Łapy/ oraz pokaz iluzji Tomasza Sadowskiego.

Swoje stoisko prezentowała Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem, przy którym można było wziąć udział w konkursach z nagrodami oraz bezpłatnie zabrać książkę na wakacje.

✓ Obchody 80-lecia bitwy pod Lizą Starą

5. Przedsiębiorczość

Drugą najważniejszą sferą wymagającą analizy w celu uzyskania informacji na temat kondycji danego obszaru jest sfera gospodarcza. Obrazuje ona aktywność ekonomiczną mieszkańców, która wyznacznikiem jakości życia ludzi. Jak wynika z informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy w Poświętnem w roku 2023 na terenie Gminy zarejestrowanych było 131 podmiotów gospodarczych. Zdecydowanie największą grupę stanowią prywatne podmioty gospodarcze. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców dla gminy Poświętne wynosił w roku 2023- 4.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Tabela 17. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na terenie gminy Poświętne

Sołectwo	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w roku 2023	Liczba mieszkańców	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie	3	76	3,9
Brzozowo – Chabdy	2	43	4,7
Brzozowo - Chrzczonki	4	35	11,4
Brzozowo - Chrzczony	1	49	2,0
Brzozowo – Korabie	2	84	2,4
Brzozowo - Muzyły	3	66	4,5
Brzozowo – Panki	2	94	2,1
Brzozowo – Solniki		42	0,0
Brzozowo Stare	10	132	7,6
Chomizna		58	0,0
Dzierżki	7	109	6,4
Dzierżki – Ząbki		30	0,0
Gabrysin	4	96	4,2
Gołębie	11	119	9,2
Grochy	5	184	2,7
Józefin	4	81	4,9
Kamińskie Jaski	2	43	4,7
Kamińskie Ocioski	1	64	1,6

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Kamińskie Pliszki	1	29	3,4
Kamińskie Wiktory	3	69	4,3
Liza Nowa	3	107	2,8
Liza Stara	7	182	3,8
Łukawica	2	101	2,0
Marynki	4	90	4,4
Pietkowo	8	229	3,5
Pietkowo Drugie	2	49	4,1
Porośl – Głuchy	2	37	5,4
Porośl – Wojślawy	12	183	6,6
Poświętne	21	231	9,1
Turek		51	0,0
Wilkowo Nowe	2	78	2,6
Wilkowo Stare	3	175	1,7
Wolkuny	1	45	2,2
Zdrody Nowe		131	0,0
Zdrody Stare	1	99	1,0

Najmniej aktywni gospodarczo na terenie Gminy są mieszkańcy następujących sołectw:

- ✓ Brzozowo – Solniki, Chomizna, Dzierżki – Ząbki, Turek, Zdrody Nowe – 0 podmiotów na 100 mieszkańców
- ✓ Brzozowo – Chrzczony- 2,0
- ✓ Brzozowo – Korabie- 2,4
- ✓ Brzozowo – Panki – 2,1
- ✓ Grochy- 2,7
- ✓ Kamińskie Ocioski- 1,6

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ Kamińskie Pliszki- 3,4
- ✓ Liza Nowa- 2,8
- ✓ Łukawica- 2,0
- ✓ Pietkowo- 3,5
- ✓ Wilkowo Nowe- 2,6
- ✓ Wilkowo Stare- 1,7
- ✓ Wołkuny- 2,2
- ✓ Zdrody Stare- 1,0

podmiotów na 100 mieszkańców.

Najwięcej podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców przypada na sołectwa:

- ✓ Poświętne- 9,1
- ✓ Porośl – Wojsławy- 6,6
- ✓ Józefin- 4,9
- ✓ Gołębie- 9,2
- ✓ Dzierżki- 6,4
- ✓ Brzozowo Stare- 7,6
- ✓ Brzozowo - Chrzczonki-11,4

6.Strefa środowiskowa

Jednym z zagrożeń środowiskowych na terenie Gminy są wyroby zawierające azbest. W roku 2012 wykonana została szczegółowa inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest. Opracowany został również „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Poświętne na lata 2012-2032”

Azbest jest nazwą handlową materiałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Wśród wyrobów azbestowych można wyróżnić 2 grupy produktów:

1. „wyroby miękkie”, – których gęstość objętościowa jest mniejsza niż 1000 kg/m³, to słabo związane produkty azbestowe o wysokim ponad 60% udziale azbestu w produkcie oraz niskiej zawartości substancji wiążącej, do których zaliczamy tynki, maty, płyty azbestowe, papy.
2. „wyroby twarde”, – których gęstość objętościowa jest większa niż 1000 kg/m³, zawierające

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

wysoki udział substancji wiążącej, zaś niski udział azbestu (do 15%), do których należą płyty faliste i płaskie, rury wodociągowe, elementy kanalizacji. Spójność włókien azbestowych jest tak wysoka, że praktycznie uwalniają się one do środowiska (wyjątkiem jest obróbka, np.: cięcie lub proces naruszania mechanicznego). Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Azbest niepoddawany procesom powodującym powstawanie pyłu i zabezpieczony w sposób uniemożliwiający uwalnianie się włókien do powietrza nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzkiego.

Azbest umieszczony został w wykazie opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej jako substancja niebezpieczna o działaniu rakotwórczym na człowieka. Udowodniono, bowiem, że substancja stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia w następstwie długotrwałego narażenia dróg oddechowych na wdychanie jego włókien. Największe zagrożenie stanowią tzw. włókna respirabilne, czyli takie, które mogą występować w postaci trwałego aerozolu w powietrzu i przedostają się z wdychanym powietrzem do organizmu. Są one dłuższe od 5 mikrometrów i mają grubość nie większą niż 3 mikrometry. Włókna te wdychane do pęcherzyków płucnych nie są wydalane. Ich szkodliwe działanie ujawniać się może po wielu latach w postaci następujących schorzeń:

1. Pylica azbestowa (azbestoza).
2. Międzybłonniak opłucnej.
3. Rak płuc

Tabela poniżej przedstawia ilość wyrobów zawierających azbest z jego rozmieszczeniem na terenie gminy Poświętne

Tabela 18. Ilość i rozmieszczenie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Poświętne

Sołectwo	Ilość metrów azbestu	Liczba mieszkańców	Wskaźnik ilości metrów azbestu na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie	12601,5	76	16580,9
Brzozowo – Chabdy	5361,3	43	12468,1
Brzozowo - Chrzczonki	9597	35	27420,0
Brzozowo -	8401,7	49	17146,3

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Chrzczony			
Brzozowo – Korabie	10351,3	84	12323,0
Brzozowo - Muzyły	10085,7	66	15281,4
Brzozowo – Panki	11550,1	94	12287,3
Brzozowo – Solniki	7043,3	42	16769,8
Brzozowo Stare	16935,7	132	12830,1
Chomizna	6906,8	58	11908,3
Dzierżki	11239,2	109	10311,2
Dzierżki – Ząbki	3008,5	30	10028,3
Gabrysin	5787,3	96	6028,4
Gołębie	11182,5	119	9397,1
Grochy	19927,1	184	10829,9
Józefin	4312,2	81	5323,7
Kamińskie Jaski	10294,7	43	23941,2
Kamińskie Ocioski	7290,8	64	11391,9
Kamińskie Pliszki	3443,3	29	11873,4
Kamińskie Wiktory	7655,5	69	11094,9
Liza Nowa	11116,2	107	10389,0
Liza Stara	23459,3	182	12889,7
Łukawica	12199,5	101	12078,7
Marynki	13554,8	90	15060,9
Pietkowo	13554	229	5918,8
Pietkowo Drugie	2597,4	49	5300,8
Porośl – Gluchy	6000	37	16216,2

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Porośl – Wojsławy	11212,6	183	6127,1
Poświętne	16008,5	231	6930,1
Turek	4781,7	51	9375,9
Wilkowo Nowe	7633,6	78	9786,7
Wilkowo Stare	22580,9	175	12903,4
Wołkuny	7019	45	15597,8
Zdrody Nowe	11931,8	131	9108,2
Zdrody Stare	9832,3	99	9931,6

Na terenie Gminy zlokalizowanych zostało 356457,1 m². Średni wskaźnik ilości azbestu na 100 mieszkańców dla Gminy wynosi 10831,3 m². Najwięcej azbestu na 100 mieszkańców występuje na terenie sołectw:

- ✓ Brzozowo – Antonie- 16580,9
- ✓ Brzozowo – Chabdy- 12468,1
- ✓ Brzozowo - Chrzczonki- 27420,0
- ✓ Brzozowo – Chrzczony- 17146,3
- ✓ Brzozowo – Korabie- 12323,0
- ✓ Brzozowo – Muzyły-15281,4
- ✓ Brzozowo – Panki- 12287,3
- ✓ Brzozowo – Solniki- 16769,8
- ✓ Brzozowo Stare- 12830,1
- ✓ Kamińskie Jaski- 23941,2;
- ✓ Liza Stara- 12889,7
- ✓ Łukawica-12078,7
- ✓ Marynki- 15060,9
- ✓ Porośl – Głuchy- 16216,2
- ✓ Wilkowo Stare- 12903,4
- ✓ Wołkuny- 15597,8

metrów kwadratowych wyrobów zawierających azbest na 100 mieszkańców.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

7. Strefa funkcjonalno-przestrzenna

Określenie obszarów charakteryzujących się kryzysem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wymaga m.in. analizy dostępności mieszkańców do podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej, podstawowych usług, ilości i jakości terenów publicznych.

Jedną z podstawowych rodzajów infrastruktury technicznej jest dostęp do kanalizacji. Na terenie Gminy zbiorcza kanalizacja sanitarna doprowadzona jest do 27 miejscowości. Łącznie ze zbiorczej kanalizacji sanitarnej korzysta 1497 osób. Należy zaznaczyć, iż dostęp do kanalizacji sanitarnej ma niebagatelne znaczenie z punktu widzenia ochrony środowiska. Brak możliwości odprowadzania ścieków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej w przypadku zwartej zabudowy i przydomowych oczyszczalni ścieków w przypadku zabudowy rozproszonej wiąże się z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego tj. wód podziemnych i gruntowych oraz gleby. Dostęp do kanalizacji sanitarnej na terenie poszczególnych sołectw przedstawia tabela poniżej.

Tabela 19. Wskaźnik dostępu do kanalizacji sanitarnej na 100 mieszkańców

Sołectwo	Liczba osób podłączonych do kanalizacji	Liczba mieszkańców	Wskaźnik liczby osób podłączonych do kanalizacji na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie		76	0
Brzozowo – Chabdy	20	43	46,5
Brzozowo - Chrzczonki	25	35	71,4
Brzozowo - Chrzczony	45	49	91,8
Brzozowo – Korabie		84	0
Brzozowo - Muzyły		66	0
Brzozowo – Panki	60	94	63,8
Brzozowo – Solniki		42	0
Brzozowo Stare	80	132	60,6
Chomizna	20	58	34,5

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Dzierżki	65	109	59,6
Dzierżki – Ząbki		30	
Gabrysin	65	96	67,7
Gołębie	80	119	67,2
Grochy	100	184	54,3
Józefin	50	81	61,7
Kamińskie Jaski	20	43	46,5
Kamińskie Ocioski	34	64	53,1
Kamińskie Pliszki	12	29	41,4
Kamińskie Wiktory	45	69	65,2
Liza Nowa	36	107	33,6
Liza Stara	90	182	49,5
Łukawica		101	0
Marynki		90	0
Pietkowo	150	229	65,5
Pietkowo Drugie	25	49	51,0
Porośl – Gluchy		37	0
Porośl – Wojsławy		183	0
Poświętne	170	231	73,6
Turek	35	51	68,6
Wilkowo Nowe	27	78	34,6
Wilkowo Stare	90	175	51,4
Wolkuny	33	45	73,3
Zdrody Nowe	70	131	53,4

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Zdrody Stare	50	99	50,5
---------------------	----	----	------

Średnia wartość wskaźnika liczby osób podłączonych do sieci kanalizacyjnej dla Gminy wynosi 45,5 na 100 mieszkańców. Za obszary kryzysowe pod względem dostępu do zbiorczej kanalizacji sanitarnej należy uznać:

- ✓ Brzozowo – Antonie, Brzozowo – Korabie, Brzozowo – Muzyły, Brzozowo – Solniki, Dzierżki – Ząbki, Łukawica, Marynki, Porośl – Głuchy, Porośl – Wojsławy-brak kanalizacji sanitarnej (wskaźnik podłączenia do kanalizacji sanitarnej na 100 mieszkańców-0)
- ✓ Chomizna-34,5
- ✓ Kamińskie Pliszki- 41,4
- ✓ Liza Nowa-33,6
- ✓ Wilkowo Nowe – 34,6

osób podłączonych do kanalizacji na 100 mieszkańców.

Część spośród mieszkańców Gminy ma możliwość korzystania z sieci gazowej. Wiąże się to nie tylko z wykorzystaniem gazu do celów przygotowania posiłków, ale również z możliwością zakupu pieca gazowego. Jest to rozwiązanie znacznie korzystniejsze i bardziej ekologiczne niż piec lub kocioł opalany na paliwa stałe. Zaletami kotłów gazowych są:

- wysoka sprawność 91–93%, w przypadku kotłów kondensacyjnych powyżej 100%,
- niska emisja zanieczyszczeń do atmosfery,
- oszczędność miejsca – brak magazynu paliwa,
- stała gotowość do pracy i szybki rozruch,

Ponadto podobnie jak w przypadku sieci kanalizacyjnej podłączenie do sieci gazowej wiąże się z poprawą jakości środowiska naturalnego poprzez redukcję emisji dwutlenku węgla oraz pyłu zawieszonego do atmosfery.

Ogólnie na terenie Gminy do sieci gazowej podłączonych jest 764 osoby w 23 miejscowościach.

Tabela poniżej przedstawia liczbę osób podłączonych do sieci gazowej na terenie gminy Poświętne.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Tabela 20. Wskaźnik liczby osób podłączonych do sieci gazowej na terenie gminy Poświętne

Sołectwo	Liczba osób podłączonych do sieci gazowej w roku 2023	Liczba mieszkańców	Wskaźnik liczby osób podłączonych do sieci gazowej na 100 mieszkańców
Brzozowo – Antonie		76	0,0
Brzozowo – Chabdy		43	0,0
Brzozowo - Chrzczonki	28	35	80,0
Brzozowo - Chrzczony	20	49	40,8
Brzozowo – Korabie		84	0,0
Brzozowo - Muzyły		66	0,0
Brzozowo – Panki	12	94	12,8
Brzozowo – Solniki		42	0,0
Brzozowo Stare	36	132	27,3
Chomizna	20	58	34,5
Dzierżki	40	109	36,7
Dzierżki – Ząbki		30	0,0
Gabrysin	10	96	10,4
Gołębie	44	119	37,0
Grochy	84	184	45,7
Józefin	24	81	29,6
Kamińskie Jaski	30	43	69,8
Kamińskie Ocioski	28	64	43,8
Kamińskie Pliszki		29	0,0
Kamińskie Wiktory	28	69	40,6

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Liza Nowa		107	0,0
Liza Stara	12	182	6,6
Łukawica		101	0,0
Marynki		90	0,0
Pietkowo	40	229	17,5
Pietkowo Drugie	10	49	20,4
Porośl – Głuchy		37	0,0
Porośl – Wojsławy		183	0,0
Poświętne	140	231	60,6
Turek	4	51	7,8
Wilkowo Nowe	16	78	20,5
Wilkowo Stare	30	175	17,1
Wołkuny	12	45	26,7
Zdrody Nowe	68	131	51,9
Zdrody Stare	28	99	28,3

Średni wskaźnik liczby osób podłączonych do zbiorczej sieci gazowej dla Gminy wynosi 23,2 osoby na 100 mieszkańców. Obszarami kryzysowymi w sferze funkcjonalno- przestrzennej są więc:

- ✓ Brzozowo – Antonie, Brzozowo – Chabdy, Brzozowo – Korabie, Brzozowo – Muzyły, Brzozowo – Solniki, Dzierżki – Ząbki, Kamińskie Pliszki, Liza Nowa, Łukawica, Marynki, Porośl – Głuchy, Porośl – Wojsławy- wskaźnik liczby osób podłączonych do zbiorczej sieci gazowej na 100 mieszkańców wynosi 0
- ✓ Brzozowo – Panki- 12,8
- ✓ Gabrysin- 10,4
- ✓ Liza Stara – 6,6
- ✓ Pietkowo-17,5

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ Pietkowo Drugie- 20,4
- ✓ Turek- 7,8
- ✓ Wilkowo Nowe- 20,5
- ✓ Wilkowo Stare- 17,1

liczby osób podłączonych do zbiorczej sieci gazowej na 100 mieszkańców.

8. Sfera techniczna

Negatywne zjawiska w sferze technicznej to między innymi degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Jak wynika z „Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Poświętne na lata 2023-2027” mieszkaniowy zasób gminy Poświętne stanowią lokale mieszkalne położone w budynku wchodzącym w skład kompleksu Szkoły Podstawowej im. Bolesława Prusa w Poświętnem z siedzibą w Gołębiach oraz w budynku byłej Szkoły Podstawowej w Pietkowie. Ogólnie Gmina jest właścicielem 2 budynków mieszkalnych w skład których wchodzi 11 mieszkań. Powierzchnia użytkowa lokali wynosi 525 m².

Ponadto na terenie Gminy zlokalizowane są następujące budynki użyteczności publicznej:

- ✓ Urząd Gminy w Poświętnem
- ✓ Dom Kultury w Poświętnem
- ✓ Ośrodek Zdrowia w Poświętnem
- ✓ Świetlica (Remiza OSP) w Poświętnem
- ✓ Kościół parafialny w Poświętnem
- ✓ Filia Banku spółdzielczego w Poświętnem
- ✓ Szkoła Podstawowa w Gołębiach
- ✓ Sala sportowa w Gołębiach
- ✓ Budynek po szkole podstawowej w Pietkowie
- ✓ Budynek – dawny przytułek w Pietkowie
- ✓ Świetlica wiejska w Pietkowie
- ✓ Budynek po byłej stajni dworskiej w Pietkowie Drugim
- ✓ Budynek mieszkalny wielorodzinny o cechach zabytkowych w Gabrysinie

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ Świetlica wiejska w Wilkowie Starym
- ✓ Świetlica wiejska w Brzozowie Starym
- ✓ Świetlica wiejska w Porośli Wojsławach
- ✓ Świetlica wiejska w Zdrodach Nowych
- ✓ Świetlica wiejska w Kamińskich Jaskach
- ✓ Świetlica wiejska(remiza OSP) w Grochach

Na 19 spośród wymienionych budynków w aż 7 niezbędne są prace remontowe. Są to często budynki mające szczególne znaczenie z punktu widzenia całej Gminy. Położone są na terenach szczególnie atrakcyjnych i mające wartości zabytkowe.

W sześciu budynkach trwają prace remontowe

Tabela 21. Zapotrzebowanie na prace remontowe w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy.

Lp	Nazwa budynku	Lokalizacja	Zapotrzebowanie na prace remontowe
1	Urząd Gminy	Poświętne	nie
2	Dom Kultury	Poświętne	nie
3	Ośrodek zdrowia	Poświętne	nie
4	Świetlica (Remiza OSP)	Poświętne	nie
5	Kościół parafialny	Poświętne	tak
6	Filia Banku spółdzielczego	Poświętne	nie
7	Szkoła Podstawowa	Gołębie	tak
8	Sala sportowa	Gołębie	nie
9	Budynek po szkole podstawowej	Pietkowo	tak
10	Budynek – dawny przytułek	Pietkowo	tak
11	Świetlica wiejska	Pietkowo	W trakcie remontu i przebudowy
12	Budynek po byłej stajni dworskiej	Pietkowo Drugie	tak
13	Budynek mieszkalny wielorodzinny o cechach zabytkowych	Gabrysin	tak
14	Świetlica wiejska	Wilkowo Stare	W trakcie remontu
15	Świetlica wiejska	Brzozowo Stare	W trakcie remontu
16	Świetlica wiejska	Porośl Wojsławy	W trakcie remontu
17	Świetlica wiejska	Zdrody Nowe	w trakcie remontu - wymaga przebudowy
18	Świetlica wiejska	Kamińskie Jaski	tak
19	Świetlica wiejska(remiza OSP)	Grochy	W trakcie remontu

Jako obszary w stanie kryzysowym w sferze technicznej przyjęto sołectwa na terenie, których

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

zlokalizowane są budynki użyteczności publicznej wymagające remontu.

Obszary kryzysowe w sferze technicznej zdiagnozowano w następujących sołectwach:

- ✓ Poświętne
- ✓ Pietkowo
- ✓ Pietkowo Drugie
- ✓ Kamińskie Jaski
- ✓ Gabrysin
- ✓ Gołębie

9.Wyznaczenie obszarów zdegradowanych

Tabela poniżej przedstawia stany kryzysowe w gminie Poświętne wg poszczególnych zjawisk

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Tabela 22. Stany kryzysowe w gminie Poświętne wg poszczególnych zjawisk - sfera społeczna

Lp	Sołectwo	Wskaźnik osób w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców	Wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	Wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców	Wskaźnik osób pobierających zasiłki na 100 mieszkańców	Wskaźnik osób pobierających zasiłki z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców	Wskaźnik osób pobierających świadczenia na zakup żywności na 100 mieszkańców	Wskaźnik osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców	Wskaźnik osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Wskaźnik procentowy o udziale osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
1	Brzozowo – Antonie			x						
2	Brzozowo – Chabdy			x						
3	Brzozowo - Chrzczonki	x								
4	Brzozowo - Chrzczony	x	x	x						
5	Brzozowo – Korabie		x	x						
6	Brzozowo - Muzyły	x	x							
7	Brzozowo – Panki	x	x							

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

8	Brzozowo – Solniki				x	x				
9	Brzozowo Stare		x	x						
10	Chomizna				x	x	x			
11	Dzierżki	x			x					x
12	Dzierżki – Ząbki	x						x		x
13	Gabrysin			x			x		x	x
14	Gołębie		x			x	x		x	
15	Grochy									
16	Józefin									x
17	Kamińskie Jaski	x	x						x	
18	Kamińskie Ocioski	x	x							
19	Kamińskie Pliszki									
20	Kamińskie Wiktory		x	x						
21	Liza Nowa									
22	Liza Stara		x	x			x			x
23	Łukawica									x

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

24	Marynki	x							x	
25	Pietkowo				x	x		x		x
26	Pietkowo Drugie		x	x		x	x			
27	Porośl – Głuchy	x	x		x		x			
28	Porośl – Wojsławy						x			x
29	Poświętne									x
30	Turek			x						x
31	Wilkowo Nowe		x	x						x
32	Wilkowo Stare	x	x							
33	Wołkuny									
34	Zdrody Nowe				x	x		x	x	x
35	Zdrody Stare			x					x	

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Lp	Sołectwo	Wskaźnik procentowego udziału osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 bezrobotnych zarejestrowanych w 2023 roku	Wskaźnik procentowego udziału osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 bezrobotnych zarejestrowanych w 2023 roku	Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców	Wskaźnik liczby wykroczeń na 100 mieszkańców	Frekwencja wyborcza	Poziom nauczania- wyniki egzaminu ośmioklasisty
1	Brzozowo – Antonie				x	x	X
2	Brzozowo – Chabdy	x				X	X
3	Brzozowo - Chrzczonki	x				X	X
4	Brzozowo - Chrzczony					x	X
5	Brzozowo – Korabie					X	X
6	Brzozowo - Muzyły					x	X
7	Brzozowo – Panki	x				x	X
8	Brzozowo – Solniki						X
9	Brzozowo Stare	x		x	x		X

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

10	Chomizna				x		
x1 1	Dzierżki	x	x		x		X
12	Dzierżki – Ząbki	x			x		X
13	Gabrysin		x				X
14	Gołębie	x		x			X
15	Grochy	x		x	x		X
16	Józefin	x					X
17	Kamińskie Jaski	x	x				X
18	Kamińskie Ocioski	x					X
19	Kamińskie Pliszki						X
20	Kamińskie Wiktory						X
21	Liza Nowa					x	X
22	Liza Stara		x	x		x	X
23	Łukawica	x	x		x		X
24	Marynki						X
25	Pietkowo	x	x		x		X
26	Pietkowo						x

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

	Drugie						
x2 7	Porośl – Głuchy					X	X
28	Porośl – Wojślawy		x	x	x	x	X
29	Poświętne			x	x		X
30	Turek		x				X
31	Wilkowo Nowe	x	x	x	x		X
32	Wilkowo Stare		x	x	x		X
33	Wołkuny					x	X
34	Zdrody Nowe	x			x		X
35	Zdrody Stare	x					x

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Tabela 23. Stany kryzysowe w gminie Poświętne wg poszczególnych zjawisk – pozostałe sfery

	Sołectwo	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Wskaźnik ilości metrów azbestu na 100 mieszkańców	Wskaźnik liczby osób podłączonych do kanalizacji na 100 mieszkańców	Wskaźnik liczby osób podłączonych do sieci gazowej na 100 mieszkańców	Sfera techniczna budynki niezbędne do remontów
1	Brzozowo – Antonie		x	x	X	
2	Brzozowo – Chabdy		x		x	
3	Brzozowo - Chrzczonki		x			
4	Brzozowo - Chrzczony	X	x			
5	Brzozowo – Korabie	X	x	x	X	
6	Brzozowo - Muzyły		x	x	x	
7	Brzozowo – Panki	x	x		x	
8	Brzozowo – Solniki		x	x	x	
9	Brzozowo Stare		x			

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

10	Chomizna			x		
11	Dzierżki					
12	Dzierżki – Ząbki			x	x	
13	Gabrysin				x	x
14	Gołębie					x
15	Grochy	x				
16	Józefin					
17	Kamińskie Jaski		x			x
18	Kamińskie Ocioski	x				
19	Kamińskie Pliszki	x		x	x	
20	Kamińskie Wiktory					
21	Liza Nowa	x		x	x	
22	Liza Stara		x		x	
23	Łukawica	x	x	x	x	
24	Marynki		x	x	x	
25	Pietkowo	x			x	x

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

26	Pietkowo Drugie				x	x
27	Porośl – Głuchy		x	x	x	
28	Porośl – Wojsławy			x	x	
29	Poświętne					x
30	Turek				x	
31	Wilkowo Nowe	x		x	x	
32	Wilkowo Stare	x	x		x	
33	Wołkuny	x	x			
34	Zdrody Nowe					x
35	Zdrody Stare	x				

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

Obszarami, które spełniają warunki wymienione w art. 9 ustawy o rewitalizacji do uznania za obszar zdegradowany na terenie gminy są miejscowości:

- ✓ Pietkowo
- ✓ Zdrody Nowe
- ✓ Wilkowo Nowe
- ✓ Gołębie
- ✓ Liza Stara
- ✓ Porośl – Wojsławy

W miejscowościach tych nastąpiła koncentracja negatywnych zjawisk społecznych przy jednoczesnym współistnieniu negatywnych zjawisk w pozostałych strefach:

Pietkowo- niski poziom przedsiębiorczości- strefa gospodarcza, niski wskaźnik podłączenia do sieci gazowej- strefa funkcjonalno-przestrzenna, zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej- strefa techniczna.

Liza Stara- strefa środowiskowa – duża ilość wyrobów zawierających azbest, strefa funkcjonalno-przestrzenna- niski wskaźnik liczby osób podłączonych do sieci gazowej.

Zdrody Nowe – strefa techniczna- zły stan budynków użyteczności publicznej, które wymagają przebudowy/modernizacji

Wilkowo Nowe - strefa gospodarcza- niski poziom przedsiębiorczości, strefa funkcjonalno-przestrzenna- niski poziom podłączeń do sieci kanalizacyjnej i gazowej

Gołębie - strefa techniczna- zły stan budynków użyteczności publicznej

Porośl – Wojsławy - strefa funkcjonalno-przestrzenna- niski poziom podłączeń do sieci kanalizacyjnej i gazowej

10.Obszar rewitalizacji

Zgodnie art. 10 Ustawy o rewitalizacji Dz.U. 2024 poz. 278 obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Mając powyższe na uwadze wyznaczono następujące podobszary rewitalizacji

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

- ✓ Podobszar I – Pietkowo - powierzchnia zurbanizowana Podobszaru 14,7 ha, zamieszkuje 229 osób,
- ✓ Podobszar II- Liza Stara - powierzchnia Podobszaru 509,8872 ha, zamieszkuje 182 osoby,
- ✓ Podobszar III- Zdrody Nowe - powierzchnia Podobszaru 264,2930 ha, zamieszkuje 131 osób,
- ✓ Podobszar IV- Wilkowo Nowe- powierzchnia Podobszaru 319,3199 ha, zamieszkuje 78 osób
- ✓ Podobszar V- Gołębnie - powierzchnia Podobszaru 239,3252 ha, zamieszkuje 119 osób
- ✓ Podobszar VII- Porośl – Wojsławy - powierzchnia Podobszaru 351,6444 ha, zamieszkuje 183 osoby.

Łączny teren przeznaczony do rewitalizacji wynosi 1 699,1697 ha, co daje około 15% powierzchni Gminy i zamieszkuje go łącznie 922 osoby (28% ogółu ludności).

Tym samym mieści się on w limitach powierzchniowych i ludnościowych wyznaczonych przez ustawę o rewitalizacji.

Lokalne potencjały wyznaczonych podobszarów.

Niepodważalnym potencjałem obszarów przeznaczonych pod rewitalizację jest ich położenie na terenach o wysokiej wartości przyrodniczej. Podobszar Pietkowo posiada wysokie walory historyczne. To tu znajduje się najwięcej obiektów zabytkowych. Jednocześnie zlokalizowanych jest tu wiele obiektów obecnie niszczących, które mogą być wykorzystane do rozwoju turystyki, co pozytywnie wpłynie nie tylko na sam podobszar rewitalizacji, ale na rozwój całej Gminy. Na terenie wyznaczonych podobszarów zlokalizowane są również tak ważne obiekty z punktu widzenia Gminy, jak szkoła. W chwili obecnej jest ona niedoinwestowana, a jednym z atutów Gminy jest wysoki poziom nauczania, możliwości rozwoju zainteresowań młodzieży. Takie elementy niejednokrotnie wpływają na decyzję o zamieszkaniu na terenie danej jednostki osadniczej. Gmina wyludnia się a przeciwdziałanie niekorzystnym trendom migracyjnym możliwe jest tylko wtedy, gdy gmina zagwarantuje im odpowiednie warunki rozwoju osobistego i zawodowego.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na terenie gminy Poświętne- Diagnoza

11. Spis tabel

<i>Tabela 1. Liczba ludności na terenie poszczególnych sołectw.....</i>	<i>9</i>
<i>Tabela 2. Wskaźnik liczby ludności w wieku produkcyjnym na terenie poszczególnych sołectw .....</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 3. Wskaźnik liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie poszczególnych sołectw.....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 4. Wskaźnik liczby ludności pobierającej zasiłki okresowe na 100 mieszkańców na terenie poszczególnych sołectw.....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 5. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki okresowe z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców.....</i>	<i>23</i>
<i>Tabela 6. Wskaźnik liczby mieszkańców pobierających zasiłki okresowe z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców.....</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 7. Wskaźnik liczby ludności pobierających świadczenia na zakup żywności na 100 mieszkańców.....</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 8. Wskaźnik liczby bezrobotnych na 100 mieszkańców.....</i>	<i>31</i>
<i>Tabela 9. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych...33</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 10. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 zarejestrowanych bezrobotnych.....</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 11. Wskaźnik liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 zarejestrowanych bezrobotnych.....</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 12. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców dokonanych na terenie poszczególnych sołectw.....</i>	<i>43</i>
<i>Tabela 13. Wskaźnik liczby wykroczeń na 100 mieszkańców dokonanych na terenie poszczególnych sołectw.....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 14. Obwodowe Komisje Wyborcze podczas wyborów samorządowych w roku 2024. .48</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 15. Wyniki egzaminu ośmioklasisty w roku 2023 na terenie Gminy Poświętne.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 16. Średnie wyniki dla Polski, województwa i powiatu.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 17. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na terenie gminy Poświętne.....</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 18. Ilość i rozmieszczenie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Poświętne .....</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 19. Wskaźnik dostępu do kanalizacji sanitarnej na 100 mieszkańców.....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 20. Wskaźnik liczby osób podłączonych do sieci gazowej na terenie gminy Poświętne .....</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 21. Zapotrzebowanie na prace remontowe w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy.....</i>	<i>65</i>
<i>Tabela 22. Stany kryzysowe w gminie Poświętne wg poszczególnych zjawisk - sfera społeczna .....</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 23. Stany kryzysowe w gminie Poświętne wg poszczególnych zjawisk – pozostałe sfery .....</i>	<i>74</i>